

अनुसूची - १

आर्थिक वर्ष २०६३/६४ को मौद्रिक नीतिमा उल्लेख भएका नीतिगत व्यवस्थाहरूको प्रगति तालिका

क्र.सं.	बुँदा	लक्ष्य/कार्यक्रमहरू	कार्य विवरण	जिम्मेवार विभाग	कार्यान्वयन स्थिति
१.	४१	मूल्य वृद्धिदर ६.० प्रतिशत प्रक्षेपण गरिएको ।	अनुगमन गर्ने र नीतिगत व्यवस्थाबारे विश्लेषण गर्ने ।	अनुसन्धान विभाग	खाद्यजन्य समूहको मूल्यवृद्धि उच्च रहेको सन्दर्भमा मूल्य वृद्धिदर ६.४ प्रतिशत रहने संशोधित अनुमान ।
२.	४२	शोधनान्तर बचत रू. १६ अर्ब कायम गर्ने ।	अनुगमन गर्ने र नीतिगत व्यवस्थाबारे विश्लेषण गर्ने ।	अनुसन्धान विभाग	निर्यात वृद्धि सिमान्त रहेकोले शोधनान्तर बचत रू. ७ अर्ब रहने संशोधित अनुमान ।
३.	४४	५.० प्रतिशतको आर्थिक वृद्धिदर सहज पार्ने ।	अनुगमन गर्ने र नीतिगत व्यवस्थाबारे विश्लेषण गर्ने ।	अनुसन्धान विभाग	आर्थिक वृद्धिदर २.५ प्रतिशत रहने संशोधित अनुमान ।
४.	४४	विस्तृत मुद्राप्रदायको वृद्धिदर १६.१ प्रतिशत कायम गर्ने ।	अनुगमन गर्ने र नीतिगत व्यवस्थाबारे विश्लेषण गर्ने ।	अनुसन्धान विभाग	विस्तृत मुद्राप्रदायको वृद्धिदर १५.० प्रतिशत रहने संशोधित अनुमान ।
५.	४५	नेपाल सरकारलाई बैकिङ्ग क्षेत्रबाट प्रवाह हुने खुद बैंक कर्जा रू ८ अर्ब ३० करोड मात्र प्रवाह हुने प्रक्षेपण गरिएको ।	नीतिगत व्यवस्था विश्लेषण सहित अनुगमन गर्ने ।	अनुसन्धान विभाग	नेपाल सरकारले बैकिङ्ग क्षेत्रबाट रू. ८ अर्ब ६५ करोड ऋण उपयोग गर्ने संशोधित अनुमान ।
६.	४५	आ.व २०६३/६४ को बजेट वक्तव्यमा उल्लेख भएबमोजिम रू १७ अर्ब ९० करोड आन्तरिक ऋण उठाउने ।	उल्लेख भएबमोजिम आन्तरिक ऋण उठाउने ।	राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन विभाग	इस्यु क्यालेण्डरअनुसार बजेटमा उल्लेखित सम्पूर्ण रकम उठाइएको ।
७.	४८	वाणिज्य बैंकहरूको अधिक तरलतालाई मौद्रिक नीतिको सञ्चालन लक्ष्यको रूपमा कायम राखिने ।	तरलता अनुगमन तथा प्रक्षेपण संरचनाको आधारमा निस्कने तरलतालाई सञ्चालन लक्ष्यको रूपमा लिने ।	अनुसन्धान विभाग	निरन्तरता दिइएको । साथै ट्रेजरी बिलहरूमध्ये रू.१८ अर्ब ४० करोडको सोभै विक्री तथा रू.१४ अर्ब ३४ करोड रिभर्स रिपो र रू २ अर्बको रिपो बोलकबोल गरिएको ।
८.	४८	तरलता अनुगमन तथा प्रक्षेपण संरचनालाई अधिक तरलता व्यवस्थापनको मार्गदर्शनको रूपमा लिने ।	तरलता अनुगमन तथा प्रक्षेपण संरचनाबाट प्राप्त निष्कर्षलाई केन्द्रविन्दु बनाई दोस्रो बजार कारोवार सञ्चालन गर्ने ।	अनुसन्धान विभाग, राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन विभाग	नियमित प्रक्रियाअन्तर्गत कार्य भइरहेको ।

२० नेपाल राष्ट्र बैंक

९.	५०	स्वदेशी मुद्रामा उपलब्ध गराइने निर्यात कर्जाको पुनर्कर्जादर ३.५ प्रतिशतमा र रूग्ण उद्योग पुनर्कर्जादरलाई १.५ प्रतिशतमा नै यथावत् राखिएको ।	यस सम्बन्धमा भए/गरेको विवरण यथाशीघ्र उपलब्ध गराउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग /लघुवित्त विभाग/ बैकिङ्ग कार्यालय, काठमाडौं	रूग्ण उद्योगलाई प्रदान हुने पुनर्कर्जाको ब्याजदर १.५ प्रतिशतलाई अघिल्लो वर्षभन्दा यथावत् कायम राखी बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले यस्तो पुनर्कर्जा सुविधा उपयोग गर्दा सम्बन्धित ऋणीलाई ४.५ प्रतिशत ब्याजदर कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको । पुनर्कर्जाको अवधि ६ महिनाको हुने र निर्धारित समयावधिभित्र पुनर्कर्जा चुक्ता नगरेमा बाँकी रकममा ५.० प्रतिशत थप पेनाल ब्याज लगाउने व्यवस्था गरिएको ।
१०.	५१	साना तथा घरेलु उद्योगहरूमा देखिएको सङ्कटग्रस्त अवस्थालाई दृष्टिगत गरी त्यस्ता उद्योगहरूलाई केही राहत पुऱ्याउने उद्देश्यले बैंक तथा वित्तीय संस्थामार्फत् ३.५ प्रतिशत दरमा पुनर्कर्जा सुविधा उपलब्ध गराइने ।	यस सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही अगाडि बढाउने र भए/गरेको विवरण यथाशीघ्र उपलब्ध गराउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग /बैकिङ्ग कार्यालय, काठमाडौं	साना तथा घरेलु उद्योगको लागि २५ करोड विनियोजन भएको र रूग्ण साना तथा घरेलु उद्योगको लागि अधिकतम रू. ५० लाख पुनर्कर्जा सुविधाको व्यवस्था गरेको ।
११.	५२	रूग्ण उद्योग पुनर्कर्जा सुविधा रू. २ अर्बमा नै यथावत् कायम गरिएको । नेपाल सरकारले परिभाषित गरेअनुसार दलित, जनजाती, उत्पीडित तथा महिला वर्गलाई राहत पुऱ्याउन र वैदेशिक रोजगार प्रवर्द्धनमा सहयोग पुऱ्याउन सो प्रयोजनका लागि लिने कर्जामा रूग्ण उद्योगलाई प्रदान गरिने पुनर्कर्जा सुविधा सरह आ.व.२०६३/६४ मा रू ५० करोड बराबरको पुनर्कर्जा सुविधा उपलब्ध गराउने ।	यस सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही अगाडि बढाउने र भए/गरेको विवरण यथाशीघ्र उपलब्ध गराउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग / बैकिङ्ग कार्यालय, काठमाडौं	पर्यटन क्षेत्रअन्तर्गत होटल व्यवसायको लागि जम्मा रू. २१ करोड १९ लाख ८९ हजार र अन्य औद्योगिक क्षेत्रका लागि रू तीन करोड पुनर्कर्जा रकम स्वीकृत भइसकेको । यसरी रू. २४ करोड ८९ लाखको पुनर्कर्जा आठ वटा होटल र एउटा उद्योगको लागि स्वीकृत भएको ।
१२.	५६	अल्पकालीन तरलता प्रशोचनको लागि बोलकबोलको माध्यमबाट अल्पकालीन (९१ दिनभन्दा कम) नेपाल राष्ट्र बैंक ऋणपत्र निष्कासन गरिने ।	नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वामित्वमा रहेको सरकारीको ऋणपत्रहरू अल्पकालीन तरलता प्रशोचनको लागि अपर्याप्त भएमा नेपाल राष्ट्र बैंक ऋणपत्र निष्कासन गर्ने ।	राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन विभाग	आर्थिक वर्ष २०६३/६४ मा अल्पकालीन ने.रा. बैंक ऋणपत्र निष्कासन गर्न आवश्यक नपरेको ।

१३.	५७	दीर्घकालीन व्याजदर निर्धारणको लागि १२ वर्षे विकास ऋणपत्र निष्कासन गरिने । साथै, विकास ऋणपत्रको दोस्रो बजार कारोवार गर्न पहल गर्ने ।	१२ वर्षे विकास ऋणपत्र बोलकबोलको माध्यमबाट निष्कासन गर्ने र नेपाल धितोपत्र बोर्डलाई आवश्यक निर्देशन दिनको लागि नेपाल सरकारलाई अनुरोध गर्ने ।	राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन विभाग	रु ५ अर्ब ५० करोडको १२ वर्षे विकास ऋणपत्र बोलकबोलको माध्यमबाट निष्काशन गरिएको । नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लि. मार्फत विकास ऋणपत्रको खरिद बिक्री कार्य पनि सुरु भइसकेको ।
१४.	५८	विकास ऋणपत्रको प्राथमिक बजार व्याजदर निर्धारण भइसकेपछि सो समेतको आधारमा १२-वर्षे नागरिक बचतपत्र अङ्कित व्याजदरमा निष्कासन गरिने ।	सोसम्बन्धी आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।	राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन विभाग	रु ३४ करोड बराबरको ६ प्रतिशत व्याजदरको १२ वर्षे नागरिक बचत पत्र निष्कासन गरिसकिएको ।
१५.	५९	काठमाडौं उपत्यकामा नागरिक बचतपत्रको प्राथमिक बिक्री यस बैंकले नगरी बजार निर्मातामार्फत् गराइने व्यवस्था मिलाइने ।	सोसम्बन्धी आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।	राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन विभाग	सोही व्यवस्थाबमोजिम कार्यान्वयन गरिएको ।
१६.	६०	स्थायी तरलता सुविधा यथावत् राखी सुविधा अर्बधि ३ दिनबाट ५ दिन पुऱ्याइएको र दुरुपयोग भएमा पेनाल दरमा समायोजन गरिने ।	स्थायी तरलता सुविधामार्फत् आन्तरिक भुक्तानी प्रणालीमा सङ्कट आउन नदिने र सुविधाको दुरुपयोग हुन सक्नेतर्फ सचेत रही पेनाल व्याजदरमा आवश्यक समायोजन गरिने ।	राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन विभाग	स्थायी तरलता सुविधाको भुक्तानी अर्बधि अधिकतम ५ दिन कायम गरी बैंकहरूलाई सो सुविधा प्रदान गरिएको ।
१७.	६१	ऋणपत्रको साँवा तथा व्याज भुक्तानी बजार निर्माता बाहेक "क", "ख" र "ग" वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले पनि गर्न सक्ने । बजार निर्माता र वाणिज्य बैंकहरूका लागि ऋणपत्रको साँवा भुक्तानी कार्यलाई आकर्षक बनाउन साँवा भुक्तानी रकमको शोधभर्ना प्राप्त नहुँदासम्मको लागि उक्त रकमलाई अनिवार्य नगद अनुपातमा गणना गरिने व्यवस्थालाई अन्य संस्थाहरूको हकमा पनि लागू गरिने । साथै, सार्वजनिक विदा पर्न गई साँवा रकम भुक्तानी हुन नसकेमा पनि सो विदाको अवधिको लागि उक्त साँवा रकमलाई अनिवार्य नगद अनुपातमा गणना गरिने ।	सोबमोजिमको व्यवस्था गर्ने ।	राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन विभाग/बैंक सुपरीवेक्षण विभाग/वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभाग	हाल सो व्यवस्था कार्यान्वयन भइरहेको ।

२२ नेपाल राष्ट्र बैंक

१८.	६२	खरिद बोलकबोल, विक्री बोलकबोल, रिपो बोलकबोल तथा रिभर्स रिपो बोलकबोल खुला बजार कारोवार सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइने र सो कार्यको लागि फरक-फरक प्रकारको फारम प्रयोग भई आएकोमा अबउपान्त खरिद बोलकबोल तथा विक्री बोलकबोलको लागि एक किसिमको र रिपो तथा रिभर्स रिपो बोलकबोलको लागि एक किसिमको गरी दुई किसिमको फारम मात्र प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाइएको ।	(क) खरिद बोलकबोल र विक्री बोलकबोल बहू-मूल्य बोलकबोलको आधारमा गरिने व्यवस्थालाई यथावत् कायम गर्ने ।	राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन विभाग	उपर्युक्त फारमहरू ने. रा. बैंक को वेवसाइटमा राखिएको र सम्बन्धित सबैले वेवसाइटबाट डाउनलोड गरी प्रयोग गरिरहेका ।
			(ख) रिपो बोलकबोल तथा रिभर्स रिपो बोलकबोल बहु-व्याजदर बोलकबोलको आधारमा गरिने व्यवस्थालाई कायम गर्ने ।		सोवमोजिम कार्य भइरहेको ।
			(ग) तरलता अनुगमन तथा प्रक्षेपण संरचनाबाट निर्धारण भएको परिणामलाई खुला बजार सञ्चालन समितिले अध्ययन, विश्लेषण गरी तय भएवमोजिम दोस्रो बजार कारोवार बोलकबोल गर्ने		सोवमोजिम कार्य भइरहेको ।
			(घ) उपर्युक्त विवरणहरू राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन विभागले नियमितरूपमा अनुसन्धान विभागमा पठाउने । (ङ) फारमहरूलाई एकीकृत गर्ने ।		सोवमोजिम कार्य भइरहेको ।
१९.	६३	वृहत पारिवारिक बजेट सर्वेक्षण सम्पन्न गरिने ।	सोसम्बन्धी कार्य सम्पन्न गर्ने ।	पारिवारिक बजेट सर्वेक्षण परियोजना	रिपोर्ट तयारीको क्रममा रहेको ।

२०.	६४	राष्ट्रिय लघुवित्त नीति जारी भएपछि सो नीतिमा उल्लेखित बुँदाहरूको कार्यान्वयनको लागि अल्पकालीन, मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन कार्ययोजना बनाई लागू गर्ने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था मिलाउने	लघुवित्त विभाग	नेपाल सरकारसमक्ष लघुवित्त नीति, २०६३ पेश गरिसकिए तापनि विश्व बैंकमार्फत् लघुवित्तसम्बन्धी विस्तृत सर्वेक्षण पूरा भएपछि पुनः पेश गर्ने भनी नेपाल सरकारबाट फिर्ता आएकोले सोसम्बन्धी कार्य हुन नसकेको ।
२१.	६५	“राष्ट्रिय लघुवित्त नीति” मस्यौदाको आधारमा लघुवित्तसम्बन्धी छाता कानूनको रूपमा “लघुवित्त तथा सहकारी कारोवार विधेयक-२०६३” को मस्यौदा तयारीको क्रममा रहेको । आर्थिक वर्ष २०६३/६४ मा सो मस्यौदालाई नेपाल सरकारसमक्ष पेश गरिने ।	सोसम्बन्धी आवश्यक कारवाही गर्ने ।	लघुवित्त विभाग/ कानून महाशाखा	लघु कर्जा बजारको विस्तार र कुशलता बढाउन कानूनी र संस्थागत सुधारको आवश्यकता महशुस गरी बैंकको तर्फबाट राष्ट्रिय लघुवित्त नीतिको मस्यौदा तयार गरी नेपाल सरकारसमक्ष पेश भइसकेको र नेपाल सरकारबाट उक्त नीति जारी भएपछि सोही नीतिको आधारमा लघुवित्तसम्बन्धी छाता कानूनको रूपमा लघुवित्त तथा सहकारी कारोवार विधेयक, २०६४ को मस्यौदा तयार गर्ने कार्यका लागि लघुवित्त विभागमा सचिवालय रहने गरी एक कार्यदल गठन गरिएको ।
२२.	६६	ग्रामीण क्षेत्रमा लघु कर्जा विस्तार गर्ने उद्देश्यले परियोजना अवधि समाप्त भएका विभिन्न लघुवित्तीय परियोजनाहरूको सम्पत्ति तथा दायित्व आर्थिक वर्ष २०६३/६४ मा यस बैंकबाट ग्रामीण स्वावलम्बन कोषमा हस्तान्तरण गरिने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।	लघुवित्त विभाग	वाह्य लेखा परीक्षकद्वारा लेखापरीक्षण गरी सकिएपछि सोही आधारमा हस्तान्तरण प्रक्रिया अगाडि बढाउने भनी ग्रामीण स्वावलम्बन कोष सञ्चालक समितिबाट सहमति भएको ।
२३.	६७	आर्थिक वर्ष २०६३/६४ भित्र ग्रामीण स्वावलम्बन कोषलाई एउटा स्वशासित र सङ्गठित "लघुवित्त तथा सहकारी कोषमा" रूपान्तरण गर्ने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कामकारवाही गर्ने ।	लघुवित्त विभाग/ कानून महाशाखा	लघुवित्त नीति कार्यान्वयनपश्चात् लागू गर्न सकिने ।
२४.	६८	लघुवित्तसम्बन्धी छाता ऐन जारी भएपछि सो ऐन अन्तर्गत Microfinancing Regulatory and Supervisory Authority को स्थापना गरी सो	सो सम्बन्धमा आवश्यक कामकारवाही गर्ने ।	लघुवित्त विभाग/ कानून महाशाखा	लघुवित्त नीति कार्यान्वयनपश्चात् लागू गर्न सकिने ।

२४ नेपाल राष्ट्र बैंक

		संस्थाबाट त्यस्ता लघुवित्तसम्बन्धी कारोवार गर्ने संस्थाहरूको नियमन, निरीक्षण र सुपरिवेक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।			
२५.	६९.	निजी क्षेत्रको संलग्नता बढाई ग्रामीण विकास बैंकहरूको संस्थागत सुधार कार्यलाई अगाडि बढाउन यस बैंकको शेयर स्वामित्वलाई नेपाल सरकारमा हस्तान्तरण गरी सोको व्यवस्थापन निजी क्षेत्रलाई प्रतिस्पर्धाका माध्यमबाट जिम्मा लगाउने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।	लघुवित्त विभाग	पूर्वाञ्चल ग्रामीण विकास बैंकमा रहेको नेपाल राष्ट्र बैंकको शेयर Divest गरिसकेको र मध्यमाञ्चल ग्रामीण विकास बैंकको शेयर पनि Divest को प्रक्रियामा रहेको ।
२६.	७०	पूर्वाञ्चल ग्रामीण विकास बैंकमा नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वामित्वमा रहेको बाँकी ३४.९५ प्रतिशतमध्ये १० प्रतिशत स्वामित्व कायम राखी २४.९५ प्रतिशत शेयर विक्रीको लागि दोस्रो चरणको निजीकरण प्रक्रिया पूरा गरिने र सो कार्य अन्य ग्रामीण विकास बैंकहरू नाफामा आएपछि प्रारम्भ गरिने । यी बैंकहरूको २०६२ पुस मसान्तसम्मको सञ्चित नोक्सानी रकम जम्मा रू. १९ करोडमध्ये रू. १५ करोड यस बैंकको निर्देशानुसार खराब कर्जा व्यवस्थामा राख्नुपरेको अवस्थामा उनीहरूको वित्तीय स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन संचित नोक्सानी व्यहोरी दिनुपर्ने आवश्यकता देखिएकोले सम्बन्धित निकायमा यसको लागि पहल गरिने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कामकारवाही गर्ने ।	लघुवित्त विभाग/वित्त व्यवस्थापन विभाग	पूर्वाञ्चल ग्रामीण विकास बैंकमा रहेको नेपाल राष्ट्र बैंकको शेयर Divest गरिसकेको र मध्यमाञ्चल ग्रामीण विकास बैंकको शेयर पनि Divest को प्रक्रियामा रहेको ।
२७.	७१	नेपाल राष्ट्र बैंकलाई पूर्णतया नियामक संस्थाको रूपमा विकसित गर्ने ध्येयले ग्रामीण विकास बैंकमा रहेको यस बैंकको शेयर नेपाल सरकारलाई क्रमशः हस्तान्तरण गर्नेतर्फ प्रयास गरिने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कामकारवाही गर्ने ।	लघुवित्त विभाग	नेपाल सरकारलाई अनुरोध गरिसकेको ।
२८.	७२	नेपाल सरकारको युवा स्वरोजगार तथा रोजगार प्रशिक्षण कार्यक्रमअन्तर्गत वैदेशिक रोजगारमा जाने कामदारलाई वाणिज्य बैंकमार्फत् प्रवाह भएको कर्जा तथा यस बैंकबाट इजाजत प्राप्त वित्तीय संस्थाहरूले कुनै पनि वाणिज्य बैंकबाट कर्जा लिई वैदेशिक	सो सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग/बैंक सुपरीवेक्षण विभाग	यस सम्बन्धमा २०६३।१३ मा परिपत्र जारी गरिसकेको ।

		रोजगारमा प्रवाह गरेको कर्जा रकमलाई समेत सम्बन्धित वाणिज्य बैंकको विपन्न वर्ग कर्जा लगानीमा गणना गरिने ।			
२९.	७३	देशका पहाडी जिल्लामा पनि लघुवित्त कार्यक्रम विस्तार गर्दै लैजानुपर्ने आवश्यकता रहेकोले यस बैंकको विद्यमान नीतिगत व्यवस्थाअनुसार लघुवित्त विकास बैंकलाई ४ देखि १० जिल्लासम्म कार्य सञ्चालनको लागि न्यूनतम पूँजी रू. २ करोड आवश्यक पर्ने व्यवस्था रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०६३/६४ मा उक्त चुक्ता पूँजीअन्तर्गत नै लघुवित्त विकास बैंकहरूले हाल कार्यक्रम सञ्चालन गर्न स्वीकृत प्राप्त गरेका १० जिल्लामा थप ५ वटा पहाडी जिल्लासमेत गरी १५ जिल्लामा लघुवित्त कार्यक्रम सञ्चालन गर्नसक्ने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही गर्ने ।	लघुवित्त विभाग/बैंक तथा वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभाग	सो सम्बन्धमा बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभागबाट निर्देशन जारी भइसकेको ।
३०.	७४	लघुवित्तीय संस्थाहरूमा शेयर लगानी गर्ने एउटा छुट्टै कोष स्थापना गर्न आवश्यक भएकोले इच्छुक स्वदेशी एवं विदेशी संघ/संस्था तथा कम्पनीहरूले सो कोषमा रकम जम्मा गर्न सोसम्बन्धी आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक नीतिगत व्यवस्था मिलाउने ।	लघुवित्त विभाग	प्रारम्भिक प्रक्रियामा रहेको र आर्थिक वर्ष २०६४/६५ मा निरन्तरता दिइने ।
३१.	७५	विगत केही वर्षदेखि वित्तीय क्षेत्र सुधार कार्यक्रमअन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका नेपाल बैंक लिमिटेड र राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकको पुनरसंरचना, नेपाल राष्ट्र बैंकको रि-ईन्जिनियरिङ र वित्तीय क्षेत्रको क्षमता अभिवृद्धि जस्ता परिलक्षित कार्यहरूलाई आर्थिक वर्ष २०६३/६४ मा पनि प्रभावकारीरूपमा कार्यान्वयन गरिने ।	सो सम्बन्धमा भएको प्रगति विवरण उपलब्ध गराउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग/बैंक सुपरिवेक्षण विभाग	मुनाफामा सुधार भएको । लेखापरीक्षण कार्य सम्पन्न भएको । मानव संशाधन विकास तथा व्यवस्थापनमा सुधार भएको । सञ्चालन प्रणाली तथा आन्तरिक व्यवस्थापनमा सुधार भएको । कम्प्युटर प्रविधिको विस्तार भएको । नेपाल राष्ट्र बैंकको रिईन्जिनियरिंग कार्यमा प्रगति भएको । वित्तीय क्षेत्रको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्यमा सुधार भएको ।

२६ नेपाल राष्ट्र बैंक

३२.	७६	बैंकका सम्पूर्ण क्रियाकलापहरू रणनीतिक योजनाबमोजिम सम्पादन गर्न आवश्यक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन संयन्त्र खडा गरिने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।	संस्थागत योजना विभाग	सवै विभागसँग रणनीतिक योजनाअनुरूप प्रत्येक वर्षको योजना माग गरिएको ।
३३.	७७	नेपालले विश्व व्यापार सङ्गठनको सदस्यता लिएको सन्दर्भमा विदेशी बैंकका थोक बैंकिङ्ग कारोवार गर्ने शाखाहरूलाई प्रवेश गराउने सम्बन्धमा तयार भएको प्रारम्भिक प्रतिवेदनको कार्यान्वयनको लागि आवश्यक पूर्वाधारहरू तयार गर्दै लगिने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही गर्ने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	यो कार्य गर्न गठन भएको कार्यदलले सो सम्बन्धमा प्रारम्भिक अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरिसकेको छ । सोअनुरूप प्रतिवेदनलाई कार्यान्वयन गर्नको लागि आवश्यक कार्यको थालनी गरिएको छ ।
३४.	७८	निष्क्रिय कर्जाको स्तरलाई घटाउने तथा कर्जा असूलीमा प्रभावकारी सुधार ल्याउन ऋण असूली न्यायाधीकरणलाई सुदृढीकरण गरिनुको साथै सम्पत्ति व्यवस्थापन निगमको स्थापनातर्फ आवश्यक कदम चालिने । २०६३ भदौ मसान्तसम्म नियतवश ऋण नतिर्ने ऋणीहरूउपर कडा कारवाही गर्न नेपाल सरकारसँग समन्वय गरी प्रक्रिया अगाडि बढाउने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग/कानून महाशाखा	ऋण असूली न्यायाधीकरणको सुदृढीकरणका लागि National र International Training उपलब्ध गराइएको । साथै, कम्प्युटरलगायतका भौतिक सुविधा उपलब्ध गराइएको, नियतवस ऋण नतिर्नेउपर कारवाही गर्न तीन सदस्यीय कमिटी गठन भई प्रतिवेदनबमोजिम आवश्यक कारवाही गर्न अर्थ मन्त्रालयसँग पत्राचार गरिएको । २०६३ भदौ मसान्तसम्म पनि ऋण पुनरसंरचना नगर्ने ऋणीहरूको नाम सहित संलग्न गरी गरिनुपर्ने कारवाहीसमेत उल्लेख गरी एक प्रतिवेदन पनि मिति २०६३।१२।२५ मा अर्थ मन्त्रालय पठाइएको र मन्त्रपरिषदको मिति २०६३।३।२९ को निर्णयानुसार यस बैंकमार्फत् कारवाही अघि बढाउन अर्थ मन्त्रालयबाट निर्देशन प्राप्त भएअनुसार मिति २०६३।९।१० मा यस बैंकबाट बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई आवश्यक कारवाहीका लागि निर्देशन दिइसकिएको । साथै, बैंक तथा वित्तीय संस्थामा सम्पर्क राखी कर्जा

					फछ्यौट नगर्ने ऋणीहरूको हकमा पासपोर्ट जफत लगायतका कारवाही अघि बढाउन मिति २०६३/०८/१७ मा परिपत्र जारी गरिएको र तदनुसार पासपोर्ट जफत गर्ने कार्य समेत भइसकेको ।
३५.	७९	नेपाल राष्ट्र बैंकलाई प्रभावकारी नियमक संस्थाको रूपमा स्थापित गर्न र वित्तीय संस्थाहरू पूर्णरूपमा निजी क्षेत्रमा सञ्चालित हुन सक्नु भन्ने उद्देश्यले नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ ले स्वीकृति दिएको अवस्थामा बाहेक यस बैंकको विभिन्न बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू तथा अन्य संस्थाहरूमा रहेको शेयर लगानीलाई सम्पूर्णरूपमा विक्री गर्दै लगिने ।	यस सम्बन्धमा आवश्यक कामकारवाही अगाडि बढाउने ।	वित्त व्यवस्थापन विभाग	नेपाल राष्ट्र बैंकको राष्ट्रिय बीमा संस्थानमा रहेको शेयर आंशिक विक्री गरिसकिएको ।
३६.	८०	वित्तीय प्रणालीलाई व्यवस्थित गरी चेक, ड्राफ्ट, बिल जस्ता विनिमयपत्रको कारोवार उपर विश्वसनीयता अभिवृद्धि गर्नको लागि विनिमय अधिकार पत्र ऐनलाई संशोधन तथा परिष्कृत गर्न सोको मस्यौदा तयार गरी नेपाल सरकारसमक्ष पेश गरिने ।	यस सम्बन्धमा भएका कामको प्रगति विवरण उपलब्ध गराउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग/कानून महाशाखा	वित्तीय प्रणालीलाई व्यवस्थित गरी चेक, ड्राफ्ट, बिल जस्ता विनिमयपत्रको कारोवार उपर विश्वसनीयता अभिवृद्धि गर्नको लागि विनिमय अधिकारपत्र ऐनलाई संशोधन तथा परिष्कृत गरी सोको मस्यौदा तयार गर्न एक कानून मस्यौदा समितिको गठन भई सो सम्बन्धमा प्रारम्भिक मस्यौदा तयार गर्ने कार्य भइसकेको ।
३७.	८१	आफ्नो खातामा पर्याप्त मौज्दात नभएको अवस्थामा वा मौज्दात पर्याप्त भए पनि विभिन्न आधारमा भुक्तानी नहुने अवस्थाको चेक जारी गर्ने प्रवृत्तिलाई कडाईका साथ नियन्त्रण गर्ने व्यवस्था गरिएको ।	सो सम्बन्धमा गरिएको व्यवस्थाको कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	यससम्बन्धी व्यवस्थाका लागि मिति २०६३/४/१४ मा कालोसूचीमा राख्नेसम्बन्धी परिपत्र जारी गरिएको र सोसम्बन्धी थप व्यवस्थाहरूलाई समावेश गरी Negotiable Instrument Act को ड्राफ्ट तयार गर्ने कार्य अगाडि बढाउन विभिन्न निकायसंग सुझाव माग गरिएको ।

२८ नेपाल राष्ट्र बैंक

३८.	८२	बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू एकआपसमा गाभ्ने र गाभिने कानून तर्जुमा गर्न बैंक प्रयासरत रहने ।	यस सम्बन्धमा आवश्यक कामकारवाही अगाडि बढाउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग/कानून महाशाखा	बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू एकआपसमा गाभ्ने र गाभिने (Merger and Acquisition) सम्बन्धी कानूनी व्यवस्थाबारे पुनरावलोकन भई मार्ग निर्देशनको रूपमा सोको मस्यौदा तयार गरी बैंकको उच्च व्यवस्थापनसमक्ष पेश गरिएको र सम्पत्ति निर्मलीकरण विधेयक, २०६४ तथा बैंकिङ्ग अपराध तथा सजाय विधेयक, २०६४ को मस्यौदा तयार गरी नेपाल सरकारसमक्ष पेश भइसकेको ।
३९.	८३	आफ्नो ग्राहक पहिचान (Know Your Customer, KYC) मार्गदर्शनअनुसार रु. १० लाखदेखि माथि खातामा रकम जम्मा गर्दा स्रोत खुलाउनुपर्ने प्रावधान रहेकोमा स्रोत देखाउने कागजी प्रक्रिया केही भङ्गटिलो हुने गरेको परिप्रेक्षमा ग्राहकले स्वघोषणा (self declaration) गरे पनि मान्य हुने व्यवस्था गरिएको ।	सोसम्बन्धी व्यवस्थाको अनुगमन गर्ने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग र बैंक सुपरिवेक्षण विभाग	२०६३।४।१४ मा परिपत्र जारी भएको ।
४०.	८४	गरिबीको रेखामुनि रहेका जनताको आय र रोजगार बढाउन वाणिज्य बैंकहरूले विपन्न वर्गमा कर्जा प्रवाह गर्दा कुनै इजाजतप्राप्त वित्तीय संस्था वा यस बैंकबाट इजाजत पाएका सहकारी संस्थालाई बैंक आफै संलग्न भई तयार गरेको परियोजनाअन्तर्गत आफ्नो सुपरिवेक्षणमा थोक मात्रामा उपलब्ध गराएको ऋणलाई विपन्न वर्ग कर्जामा गणना गरिने ।	यस सम्बन्धमा आवश्यक कामकारवाही अगाडि बढाउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग/बैंक सुपरिवेक्षण विभाग	२०६३।४।१४ मा परिपत्र जारी भएको ।
४१.	८५	नेपाल धितोपत्र बोर्डसँग आवश्यक समन्वय गरी ऋणपत्रसम्बन्धी म्यूचुअल फन्डस् कारोवार गर्न वित्तीय संस्थाहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने ।	यस सम्बन्धमा आवश्यक कामकारवाही अगाडि बढाउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	यस सम्बन्धमा केही बैंक तथा वित्तीय संस्थाले म्यूचुअल फण्डको कारोवार आरम्भ गर्ने मनसाय देखाएको हुँदा सो सम्बन्धमा आवश्यक सहयोग गरिएको र अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले चासो देखाएमा यस बैंकबाट सहयोग गरिने व्यवस्था गरिएको ।

४२.	८६	प्रस्तावित नेपाल पूर्वाधार विकास बैंक दीर्घकालीन परियोजनामा लगानी गर्ने भएकोले यसको पूँजी, खराब कर्जा जगेडा व्यवस्था तथा अन्य नियमन व्यवस्थाहरू सम्बन्धमा नेपाल राष्ट्र बैंकले छुट्टै वित्तीय मापदण्डहरूको व्यवस्था गरी यस किसिमको संस्थाको स्थापना र सञ्चालन गर्न सहयोग पुऱ्याउने ।	आवश्यक कामकारवाही गरी विवरण उपलब्ध गराउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	यस्तो प्रकृतिको विकास बैंक संस्थापना र गठन गर्न निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहित गरिने उद्देश्य लिए तापनि हालसम्म स्थापनाको लागि निवेदन प्राप्त नभएको र निवेदन प्राप्त भएमा तदनुरूपको नियमन व्यवस्थाको तर्जुमा गरिने ।
४३.	८७	विगतको असहज परिस्थितिको कारण धेरै बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूका ग्रामीण शाखाहरू बन्द भएकोमा यस्ता विस्थापित भएका वाणिज्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूका शाखाहरूलाई पुर्नस्थापना गर्न पहल गरिने ।	यस सम्बन्धमा आवश्यक कामकारवाही अगाडि बढाउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	असहज परिस्थितिमा बन्द गर्नुपरेका शाखाहरूलाई बन्द गर्न स्वीकृति दिँदा नै देशको परिस्थिति सहज भएपछि शाखा पुनर्स्थापना गर्न बैंकहरूलाई निर्देशन दिइएको । साथै, विगतमा सुरक्षाको कारणबाट बन्द भएका/गाभिएका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको शाखा/उपशाखाहरू पूर्ववत् रूपमा सञ्चालन गर्न यस बैंकको स्वीकृति लिइरहनु नपर्ने र सञ्चालनमा आएपछि सात दिनभित्र यस बैंकलाई जानकारी मात्र दिए पुग्ने निर्देशन जारी भएको ।
४४.	८८	सबै वाणिज्य बैंकहरूको प्रोफाइल तथा मुख्य-मुख्य वित्तीय परिसूचकहरूको विवरण तयार गरी यस बैंकको वेवसाइटमा राखिने । साथै, यस बैंकबाट इजाजत प्राप्त संस्थाहरूलाई दिएको निर्देशन तथा गैरस्थलगत निरीक्षणको आधारमा दिएका निर्देशनहरूलाई पनि आर्थिक वर्ष २०६३/६४ देखि नेपाल राष्ट्र बैंकको वेव साइटमा राखिने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।	सूचना प्रविधि विभाग/बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग । बैंक सुपरीवेक्षण विभाग/ वित्तीय संस्था सुपरीवेक्षण विभाग	कार्यारम्भ गरिसकेको ।
४५.	८९	वाणिज्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट व्यक्तिगत जमानीमा प्रवाह भइरहेको शिक्षा कर्जाका लागि थप २० प्रतिशत नोक्सानी व्यवस्था गर्नुपर्ने विद्यमान व्यवस्थालाई सरलीकृत गरी त्यस्तो कर्जा प्रवाह गर्दा थप २० प्रतिशत नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु नपर्ने व्यवस्था मिलाइने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कामकारवाही अगाडि बढाउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	२०६३।४।१४ मा परिपत्र जारी भएको ।

३० नेपाल राष्ट्र बैंक

४६.	९०	आर्थिक वर्ष २०६३/६४ मा कालोसूचीसम्बन्धी विद्यमान निर्देशिकालाई अन्य प्रचलित नेपाल कानूनसँग सामन्जस्य हुने गरी सीमित दायित्वबारे प्रष्ट व्यवस्था गरिने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कामकारवाही गर्ने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	निर्देशिकालाई संशोधन तथा परिमार्जन गर्ने कार्य अगाडि बढाइएको र बैंक तथा वित्त कम्पनी संघहरूसँग सुभाब माग गरिएको ।
४७.	९१	नेपाल बैंक लिमिटेड र राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकको ऋणात्मक पूँजीकोषलाई सुधार गर्न नेपाल सरकारसमक्ष उपयुक्त पूँजीकोष योजना पेश गरी कारवाही अगाडि बढाउने । साथै, यी बैंकहरूको निजीकरण गर्ने प्रयोजनको लागि निजीकरण सल्लाहाकार नियुक्त गरी due diligence audit गराउनेतर्फ पहल गरिने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कामकारवाही गर्ने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	वित्तीय क्षेत्र पुनरसंरचना परियोजनाअन्तर्गत वित्तीय क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको विभिन्न Components मध्ये दुई ठूला बैंकहरू राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक र नेपाल बैंक लिमिटेडको पुनरसंरचनागत सुधारको क्रममा Bank Restructuring Advisor नियुक्त गर्न Expression of Interest (EOI) तथा TOR प्रकाशित गरिएको । सोअनुरूप प्राप्त EOI हरूको मूल्याङ्कन एवं Shortlisting कार्य सम्पन्न भई विश्व बैंकको स्वीकृति पनि प्राप्त भइसकेको । हाल Request For Proposal (RFP) तयार गरी सो उपर विश्व बैंक तथा नेपाल राष्ट्र बैंक, सञ्चालक समितिको स्वीकृति प्राप्त भइसकेको छ ।
४८.	९३	जोखिम व्यवस्थापन प्रणाली विकास गर्नको लागि र संस्थागत ऋण आप्रवाहबाट निजी क्षेत्र अभिमुख आर्थिक वृद्धि गर्न निजी क्षेत्रमा साख मूल्याङ्कन संस्था (Credit Rating Agency) खोल्न अभिप्रेरित गरिने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग ।	Credit Rating Agency (CRA) स्थापना गर्नका लागि निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहित गर्ने नीति लिइएको । निजी क्षेत्रका लगानीकर्ताहरू यस्तो संस्था स्थापना गर्न अग्रसर भएपछि आवश्यक सहयोग गरिने नीति लिइएको ।
४९.	९४	सन् २००७ देखि BASEL II कार्यान्वयनको लागि आवश्यक पूर्वाधारको तयारी भइरहेको सन्दर्भमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी गरिनुपर्ने निर्देशन, नीति तथा व्यवस्थाहरू तदनुरूप तर्जुमा गरिने । यसका साथै BASEL II बमोजिम पूँजीकोषको	सो सम्बन्धमा आवश्यक कामकारवाही अगाडि बढाउने ।	बैंक सुपरीवेक्षण विभाग ।	नियमन तर्जुमा गर्ने कार्य भइरहेको र जारी गर्ने कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको ।

		व्यवस्थाको सम्बन्धमा सरलीकृत स्तर अवधारणा (Simplified Standardised Approach-SSA) र सञ्चालन जोखिमका सम्बन्धमा आधारभूत परिसूचक प्रणाली (Basic Indicator Approach) को प्रयोग गर्ने गरी नियमन व्यवस्था गरिने ।			
५०.	९५	बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको सुसञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने इलेक्ट्रोनिक बैंकिङ्ग र ATM सञ्चालनसम्बन्धी निर्देशनको तर्जुमा र संस्थागत सुशासनसम्बन्धी निर्देशनमा समसामयिक संशोधन तथा परिमार्जन गरिने ।	भए गरेका कामहरूको विवरण उपलब्ध गराउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	निर्देशन तर्जुमाका लागि कार्याारम्भ गरिएको ।
५१.	९६	नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०६३/६४ को बजेट वक्तव्यमा आन्तरिक द्वन्द्वका कारण रूपण भएका उद्योगहरूलाई पुनरुत्थान गर्न सरकार, केन्द्रीय बैंक, वित्तीय संस्था एवं पुनरुत्थान हुन चाहने उद्यमी व्यवसायीको सहभागितामा औद्योगिक पुनर्निर्माण कोष स्थापना गरिने र सो कोष स्थापनाको लागि वाणिज्य बैंक र उद्यमीबीच समन्वयात्मक रूपमा कार्य अगाडि बढाई बजेट वक्तव्यमा उल्लेख भएवमोजिम सो कोषको कुल पूँजी रू. २ अर्बसम्म पुऱ्याउन नेपाल राष्ट्र बैंकले आवश्यक प्रयास गर्ने तथा सो कोषको गठनको लागि यस बैंकले आवश्यक प्रक्रिया तथा व्यवस्था तर्जुमा गर्ने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	यस सम्बन्धमा आर्थिक वर्ष २०६४/६५ को बजेट वक्तव्यमा कोष स्थापना गर्ने सम्बन्धमा हाल रू.१ अर्बसम्म जुटाउनको लागि नेपाल सरकारबाट रू. ५० करोड विनियोजन भएको । यसबाहेक उक्त कोषमा योगदान गर्न नेपाल राष्ट्र बैंकबाट रू. १० करोड र वाणिज्य बैंक (बैंकर्स एसोसिएसनमार्फत् समन्वय गरी) रू. ४० करोडको कोष स्थापना गर्न गृहकार्य भइरहेको । यस सन्भर्दमा NPA, Credit र Profitability को आधारमा योगदान गर्नुपर्ने रकम तय गर्ने प्रारम्भिक कार्य सकिएको र अन्तिम रूप दिने कार्य भइरहेको ।
५२.	९७	साना तथा मझौला उद्यममा प्रवाह भएको कर्जालाई जुनसुकै बीमा कम्पनीमा बीमा गराएको अवस्थामा प्राथमिक क्षेत्र कर्जामा भएको व्यवस्थाबमोजिम एक चौथाई मात्र कर्जा नोक्सानी कायम गरे पुग्ने व्यवस्था मिलाइने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्ने	बैंक सुपरीवेक्षण विभाग	निर्देशन जारी भइसकेको र सुपरिवेक्षण गर्दा सोहीअनुसार कार्यान्वयन गर्ने गरिएको ।

३२ नेपाल राष्ट्र बैंक

५३.	९८	साना निक्षेपकर्ताहरूको हक हित संरक्षण गरी जोखिममुक्त तुल्याउन निक्षेप वीमा तथा कर्जा सुरक्षण निगमको उपयुक्त संस्थागत स्वरूप र पूँजीको लागि नेपाल सरकारलाई अनुरोध गरिने ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	
५४.	१००	असहज परिस्थितिको कारण बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको कारोबारमा परेको प्रभाव समेतलाई ध्यानमा राखी पूँजी पर्याप्तताको प्रतिशतलाई BASEL II लागू नभएसम्मको लागि आर्थिक वर्ष २०६२/६३ देखि गणना हुने गरी ११ प्रतिशत कायम गरिएको ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही अगाडि बढाउने ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग/बैंक सुपरीवेक्षण विभाग	२०६३/४/१४ मा परिपत्र जारी गरिएको ।
५५.	१०१	बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको वार्षिक वित्तीय विवरणहरू यस बैंकबाट स्वीकृति लिएपछि मात्र प्रकाशित गर्नुपर्ने विद्यमान व्यवस्थामा परिमार्जन गरी आर्थिक वर्ष २०६३/६४ देखि आर्थिक वर्ष २०६२/६३ को वित्तीय विवरण समेतलाई लागू हुने गरी क, ख, ग तथा घ वर्गका राष्ट्रिय स्तरका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले आफ्नो वार्षिक हिसाबको आधारमा तयार पारेको वित्तीय विवरण वाह्य लेखापरीक्षकबाट प्रारम्भिक लेखापरीक्षण कार्य समाप्त भएपछि उक्त प्रारम्भिक प्रतिवेदन, सो प्रतिवेदनउपर व्यवस्थापकको जवाफ तथा सोका आधारमा तयार पारिएका वित्तीय विवरणहरू (वासलात, नाफा नोक्सान हिसाब, नगद प्रवाह विवरण तथा यस बैंकको निर्देशनअनुसारका सम्पूर्ण अनुसूचीहरू, कर्जा नोक्सानी व्यवस्थाको विवरण समेत) यस बैंकमा स्वीकृतिका लागि पेश गर्नुपर्ने गरिएको । यस बैंकबाट उक्त विवरणका आधारमा गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण गरी कुनै संशोधन गर्नुपर्ने देखिएमा सोको समायोजन आर्थिक वर्षको वित्तीय विवरणमा समावेश गर्नुपर्ने गरिएको । यसरी समायोजित वित्तीय विवरण, लेखापरीक्षणको अन्तिम प्रतिवेदन तथा लंगफर्म अडिट रिपोर्ट, लेखापरीक्षकको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरेको १५ दिनभित्रमा यस बैंकमा पेश गर्नुपर्ने गरिएको ।	कार्यान्वयन स्थितिको विवरण उपलब्ध गराउने ।	बैंक सुपरीवेक्षण विभाग/वित्तीय संस्था सुपरीवेक्षण विभाग	परिपत्र जारी गरी सोहीअनुरूप कार्यान्वयन भइरहेको ।

५६.	१०२	आर्थिक वर्ष २०६३/६४ देखि लागू हुने गरी विभिन्न प्रयोजनको लागि प्रदान गरिदै आएको सटही सुविधाको सीमा अमेरिकी डलर १,५०० बाट वृद्धि गरी अमेरिकी डलर २,५०० पुऱ्याइएको । त्यस्तो रकमको भुक्तानी टेलिक्स/वायर/ड्राफ्टमार्फत् हुनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा ग्राहकको आवश्यकताअनुसार त्यस्तो भुक्तानी क्रेडिट कार्ड अथवा डेबिट कार्डमार्फत् पनि गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही अगाडि बढाई विवरण उपलब्ध गराउने ।	विदेशी विनिमय विभाग	कार्यान्वयनको लागि परिपत्र जारी गरिसकेको ।
५७.	१०३	संयुक्त राज्य अमेरिका, क्यानाडा, अष्ट्रेलिया, न्यूजील्याण्ड र बेलायत जस्ता विकसित देशहरूमा नियमानुसार अप्रवास भिसामा जाने नेपाली नागरिकहरूलाई यस्तो भिसा प्राप्त व्यक्तिको हकमा अमेरिकी डलर ५,००० सम्म र निजको परिवार समेत जाने भएमा अमेरिकी डलर १०,००० सम्मको सटही सुविधाका लागि यस बैंकको स्वीकृति लिनुपर्ने व्यवस्था रहि आएकोमा अबदेखि सम्बन्धित व्यक्तिको पासपोर्टमा दरपीठ गरेर वाणिज्य बैंकहरूले सोभै सटही सुविधा प्रदान गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही अगाडि बढाई विवरण उपलब्ध गराउने ।	विदेशी विनिमय विभाग	सम्बन्धित व्यक्तिको परिवारहरूले पासपोर्टमा दरपीठ नगर्ने प्रचलनलाई निरन्तरता दिंदा यस्तो सुविधाको भुक्तानी दोहोरो पर्न सक्ने देखिएकोले कार्यान्वयन गर्न नसकिएको ।
५८.	१०४	हाल भारतवाहेक अन्य मुलुकहरूबाट Deferred Payment वा Suppliers Credit अन्तर्गत भुक्तानी अवधि १ वर्षसम्मको Usance प्रतीतपत्र वाणिज्य बैंकहरू आफैले खोल्न सक्ने व्यवस्था रहेको तर सोभन्दा बढी अवधिको Usance प्रतीतपत्र खोल्नुपरेमा भने राष्ट्र बैंकको अनुमति लिनुपर्ने व्यवस्था रहिआएकोमा अब आइन्दा यस्तो १ वर्षभन्दा बढी अवधिको Usance प्रतीतपत्र समेत सम्बन्धित वाणिज्य बैंकले सीधै खोल्नसक्ने व्यवस्था गरिएको ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही अगाडि बढाई विवरण उपलब्ध गराउने ।	विदेशी विनिमय विभाग	कार्यान्वयनको लागि मिति २०६३/०४/०९ मा परिपत्र जारी गरिसकेको ।
५९.	१०५	नेपालमा सञ्चालित उद्योगहरूको प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले भारतबाट अमेरिकी डलर भुक्तानी गरी आयात गरिने कच्चापदार्थ तथा माध्यमिक (intermediate) वस्तुहरूको संख्या हाल	सो सम्बन्धमा आवश्यक कामकारवाही गर्ने	विदेशी विनिमय विभाग	उद्योग व्यवसायीको माग र आवश्यकताअनुरूप वस्तुको संख्या थप गर्दै जाने नीतिअनुरूप विभिन्न हार्मोनिक कोड नम्बर भएका ३०

३४ नेपाल राष्ट्र बैंक

		९१ रहेकोमा उक्त उद्देश्य प्राप्तिका लागि सो संख्या थप गर्दै जाने साविकको नीतिलाई यथावत राखिएको ।			वस्तुहरू थप भई सो संख्या १२१ पुगेको ।
६०.	१०६	खुला बजारको अवधारणाले गति लिएको वर्तमान अवस्थामा नेपाल राष्ट्र बैंकले entrepot trade सम्बन्धी नीति नियम तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने र नेपालका व्यापारीले कुनै देशको निर्यातकर्तासँग आयात प्रतीतपत्र खोली उक्त प्रतीतपत्रअन्तर्गतका सामान प्रतीतपत्रमा उल्लेखित रकमभन्दा बढी मूल्यमा अन्य देशमा विक्री गर्न चाहेमा त्यस्तो कारोबार गर्नसक्ने व्यवस्था गरिएको ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही अगाडि बढाई विवरण उपलब्ध गराउने ।	विदेशी विनिमय विभाग	यस विषयमा लामो समयसम्म पनि सरोकारवाला कुनै पक्षबाट यस सुविधाको लागि माग नभएको र हालै मात्र सम्बन्धित पक्षबाट सो विषय कार्यान्वयनको लागि माग भई आएकोले सो विषयलाई कार्यान्वयन गर्नु अघि सम्बन्धित पक्षहरू बीच छलफल गर्नु बढी व्यवहारिक हुने देखिएको ।
६१.	१०७	स्थलमार्गबाट चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत (नियमानुसार ओहोर दोहोर गर्ने व्यक्तिवाहेक) र भारतवाहेक अन्य सार्क मुलुकहरूमा निजी भ्रमणमा जाने व्यक्तिहरूलाई सम्बन्धित देशको प्रवेशाज्ञा भएमा पासपोर्टवापत एक पटकमा अमेरिकी डलर ३०० सम्मको सटही सुविधा उपलब्ध गराउन सकिने व्यवस्था रहिआएकोमा सो रकम अपर्याप्त देखिएकोले उक्त पासपोर्टवापतको सटही सुविधा अमेरिकी डलर ३०० बाट वृद्धि गरी अमेरिकी डलर १,००० पुऱ्याइएको ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही अगाडि बढाई विवरण उपलब्ध गराउने ।	विदेशी विनिमय विभाग	कार्यान्वयनको लागि मिति २०६३/०४/०९ मा परिपत्र जारी गरिसकेको ।
६२.	१०८	परिवर्त्य विदेशी मुद्रामा भुक्तानी हुने गरी आयात प्रतीतपत्रमा उल्लेखित रकमभन्दा बढी रकमको कागजपत्र प्राप्त भएको अवस्थामा प्रतीतपत्रमा उल्लेखित रकमको २ प्रतिशत वा अमेरिकी डलर १,००० मध्ये जुन बढी हुन्छ, सो रकमसम्मका कागजपत्र सम्बन्धित वाणिज्य बैंक आफैले स्वीकार गर्न सक्ने तर सोभन्दा बढीको हकमा भने यस बैंकको स्वीकृति लिनुपर्ने व्यवस्थालाई खारेज गरी अबदेखि जतिसुकै रकमको त्यस्तो कागजपत्रमा सम्बन्धित वाणिज्य बैंकले नै स्वीकार गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही अगाडि बढाई विवरण उपलब्ध गराउने ।	विदेशी विनिमय विभाग	कार्यान्वयनको लागि मिति २०६३/०४/०९ मा परिपत्र जारी गरिसकेको ।

६३.	१०९	अमेरिकी डलर ३० हजारभन्दा बढीको आयात गर्नुपरेमा प्रचलित व्यवस्थाअनुसार प्रतीतपत्रमार्फत मात्र गर्नुपर्ने र प्रतीतपत्र नखोली वा प्रतीतपत्रमा आवश्यक संशोधन नगरी निर्यातकर्ताबाट पठाइएको सामानको भुक्तानी दिन वा त्यस सम्बन्धमा अन्य काम कारवाही गर्न नपाइने व्यवस्थालाई संशोधन गरी अबउपान्त सम्बन्धित वाणिज्य बैकले नै Already Shipped Documents को आधारमा प्रतीतपत्र संशोधन गर्नसक्ने व्यवस्था गरिएको । तर यस प्रयोजनको लागि जुन भन्सार विन्दुबाट सामान आउने हो सो भन्सार कार्यालयबाट सामानको विवरणसमेत उल्लेख गरी लेखेको पत्र सम्बन्धित बैकमा प्राप्त भएपछि मात्र वाणिज्य बैकले उक्त Already Shipped Documents को आधारमा प्रतीतपत्र संशोधन गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको ।	सो सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही अगाडि बढाई विवरण उपलब्ध गराउने ।	विदेशी विनिमय विभाग	कार्यान्वयनको लागि मिति २०६३/०४/०९ मा परिपत्र जारी गरिसकेको ।
६४.	११०	यस बैकबाट स्वीकृत प्राप्त मनिचेन्जर फर्म/कम्पनीले परिवर्त्य विदेशी मुद्रा खरिद गरी प्राप्त परिवर्त्य विदेशी मुद्रा वाणिज्य बैकमा सटही गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा अबदेखि त्यस्तो विदेशी मुद्राको सम्बन्धमा देहायको व्यवस्था गरिएको । (क) वाणिज्य बैकहरूलाई विक्री गर्न सक्ने, (ख) प्रचलित व्यवस्थाअन्तर्गत रही मनिचेन्जर फर्म/कम्पनीहरूले नेपालका बैक तथा वित्तीय संस्थामा परिवर्त्य विदेशी मुद्रामा खाता खोल्न सक्ने, र (ग) प्रचलित व्यवस्थाअन्तर्गत रही त्यस्ता कम्पनीहरूले पासपोर्टबापतको सटही सुविधा उपलब्ध गराउन सक्ने ।	यस सम्बन्धमा अनुगमन गरिराख्ने ।	विदेशी विनिमय विभाग	कार्यान्वयनको लागि मिति २०६३/०४/०९ मा परिपत्र जारी गरिसकेको ।
६५.	१११	म्यानपावर कम्पनीहरूले आफ्नो व्यवसाय विस्तारको लागि विदेशमा नियमानुसार शाखा/प्रतिनिधि/सम्पर्क कार्यालय खोली त्यस्ता कार्यालय सञ्चालनका लागि नेपाल सरकारको सम्बन्धित विभागको सिफारिस	यस सुविधाको उपयोग सम्बन्धमा अनुगमन गरिराख्ने ।	विदेशी विनिमय विभाग	नेपाल सरकार श्रम मन्त्रालयमा यस विषयमा जानकारी गराइएको । तर, हालसम्म यस सुविधाका लागि यस बैकले कसैले सम्पर्क नगरेको ।

३६ नेपाल राष्ट्र बैंक

		साथ विदेशी मुद्राको सटही माग गरेमा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट आवश्यकतानुसार सटही सुविधा उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिएको ।			
६६.	११२	खुला बजार प्रतिस्पर्धामा विनिमयदरको उतारचढावको कारणले उत्पन्न हुने विनिमयदर जोखिमको व्यवस्थापन गर्न फर्वाड, अप्सन्स, स्वाप तथा फ्युचर्सजस्ता डेरिभेटिभ उपकरणहरूको प्रयोगले व्यापकता पाउँदै आएको परिप्रेक्षमा सम्बन्धित वाणिज्य बैंकहरूले आ-आफ्नो सञ्चालक समितिले तोकेको मापदण्डभित्र रही डेरिभेटिभ उपकरणहरूसम्बन्धी कारोबार गर्दा यस बैंकको अनुमति लिई रहन नपर्ने व्यवस्था गरिएको ।	यस्ता उपकरणहरूको प्रयोगबारे अनुगमन गरिराख्ने ।	विदेशी विनिमय विभाग	कार्यान्वयनको लागि मिति २०६३/०४/०९ मा परिपत्र जारी गरिसकेको ।

अनुसूची २
मौद्रिक सर्भेक्षणको प्रक्षेपण

(रु. करोडमा)

	२०६१	२०६२	२०६३	२०६३	२०६४*	२०६४*	परिवर्तन, ६२/६३		परिवर्तन, ६३/६४		परिवर्तन, ६४/६५	
	असार	असार	असार	असार#	असार	असार	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१. खुद वैदेशिक सम्पत्ति	१०८८०.४६	१०७७४.२१	१३९५३.२९	१३९५३.२९	१३३३३.३२	१४१३८.३२	२५६९.८८	२३.९	७००.०० ^३	५.०	८००.००	६.०
१.१. वैदेशिक सम्पत्ति	१३१३६.६०	१३०९१.६८	१६६१९.५४	१६६१९.५४	१६६१९.५४	१७७२२.७८	३५२७.८६	२६.९	-६.७९	-	१११०.०३	६.७
१.२. विदेशी मुद्रा निक्षेप	२११७.४६	२१५४.७२	२५०८.८१	२५०८.८१	२५०८.८१	३०६१.१८	३५३.०९	१६.४	३४२.६७	१३.७	२०९.७०	७.४
१.३. अन्य वैदेशिक दायित्व	१३८.६७	१६९.७६	१५७.४४	१५७.४४	१५७.४४	४२२.९५	-४.३२	-२.७	२६५.५१	१६.८	१००.३३	२३.७
२. खुद आन्तरिक सम्पत्ति	१६८५०.१२	१९२६९.७९	२०७७३.३४	२०७७३.३४	२६५२८.५७	३१९६१.११	२११२.७५ ^१	११.०	४५००.०२ ^३	२१.७	५४३२.५४	२०.५
२.१. कुल आन्तरिक कर्जा	२४६१७.१८	२८०२४.०४	३०२०६.९४	३०२०६.९४	३२२६८.३३	४२१७७.१५	२१८२.९०	७.८	३७२२.६९	११.७	६१४६.१३	१७.१
कुल आन्तरिक कर्जा*		२८०२४.०४	३१३११.५९	३२२६८.३३	३७३३३.४०	-	३२८७.५५	११.७	५३६५.०७	१६.६	-	-
क. सरकारलाई गाएको खुद कर्जा	५७३९.६६	६३८९.४५	७०५६.७४	७०५६.७४	७९२५.३१	८९७५.३१	६६७.२९	१०.४	८२८.३०	११.७	१०५०.००	१३.२
अ. सरकारमाथिको दावी	५८१४.९६	६३८९.४५	७०५६.७४	७०५६.७४	७९२५.३१	८९७५.३१	६६७.२९	१०.४	८२८.३०	११.७	१०५०.००	१३.२
आ. सरकारी निक्षेप	७५.३०	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ख. सरकारी संस्थानहरूलाई गाएको कर्जा	१६२५.८८	१९३२.९०	१७८०.०७	८१४.२८	१०८६.८७	११८६.८७	-२१४.८३	-११.१	२७२.५९	३३.५	१००.००	९.२
अ. वित्तीय	१३३४.३९	१२७६.२८	१२७१.९८	३५८.१९	५३६.०२	५८६.०२	-४.३०	-०.३	१७७.८३	४९.६	५०.००	९.३
आ. गैर-वित्तीय	२९१.४९	६५६.६२	४०८.०९	४५६.०९	५५०.८५	६००.८५	-२१०.५३	-३२.१	९४.७६	२०.८	५०.००	९.१
ग. निजी क्षेत्रलाई गाएको कर्जा	१७२५१.६५	१९७०१.६९	२१४३२.१३	२४३५७.०४	२७०१८.८४	३२०१४.९७	१७३०.४४	८.८	२६६१.८०	१०.९	४९९६.१३	१८.५
निजी क्षेत्रलाई गाएको कर्जा*		१९७०१.६९	२२५३६.७९	२४३५७.०४	२८६२१.२१	-	२८३५.१०	१४.४	४२६४.१७	१७.५	-	-
२.२. खुद अमौद्रिक दायित्व	७७६७.०६	८७५४.२५	९४३३.६०	११५५४.७६	९४०२.४५	१०२१६.०४	७०.१५ ^१	०.८	-७३७.३४ ^३	-६.४	७९३.५९	७.५
खुद अमौद्रिक दायित्व*		८७५४.२५	१०४३८.२६	११५५४.७६	१११०४.८३	०.००	११७४.८१	१३.४	८६५.०४ ^३	७.५	-	-
३. विस्तृत मुद्रा प्रदाय (एम२)	२७७३०.५९	३००४३.९९	३४७२६.६१	३४६६६.८६	३९८६६.८९	४६०९९.४३	४६८२.६२	१५.६	५२००.०३	१५.०	६२३२.५४	१५.६
३.१. मुद्रा प्रदाय (एम१)	९३९६.९५	१००२०.५७	११४२३.३१	११२९०.५३	१२७४५.१३	१४५३१.७१	१४०२.७४	१४.०	१४५४.६०	१२.९	१७८६.५८	१४.०
क. मुद्रा	६३२१.८९	६८७८.४१	७७७७.१३	७७७७.१३	७६२२.५४	९६९१.०७	८९८.७२	१३.१	८५९.८४	११.१	१०६८.६९	१२.४
ख. चलती निक्षेप	३०७५.०७	३१४२.१६	३६९६.१९	३५२७.९९	४१२२.७६	४८४०.६५	५०४.०३	१६.०	५९४.७७	१६.९	७१७.८९	१७.४
३.२. आवधिक निक्षेप	१८३३३.६४	२००२३.४२	२३००३.३०	२३३७६.३३	२७१२१.७६	३१५६७.७२	३२७९.८८	१६.४	३७४५.४३	१६.०	४४४५.९६	१६.४
४. विस्तृत मौद्रिक तरलता (एम३)	२९८४८.०५	३२१९९.७१	३७२३५.४४	३७१७५.६८	४२७८८.३७	४९९६०.६१	५०३५.७३	१५.६	५५४२.६९	१४.९	६४४२.२४	१५.१

१. विदेशी विनिमय दर मूल्याङ्कन नाफा रु. ६०९.२० करोड समायोजन गरी ।

२. विदेशी विनिमय दर मूल्याङ्कन नोक्सान रु. १३१४.९७ करोड समायोजन गरी ।

#. कृषि विकास बैंकको एकीकृत वासलात समावेश (२०६३ असारदेखि) ।

* नेपाल बैंक लिमिटेड र राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकले अपलेखन गरेको कर्जालाई समायोजन गर्दा । ने. बै. लि. ले २०६३ असार महिनामा रु ११ अर्ब ५ करोड र २०६३ असोज महिनामा रु २ अर्ब ८७ करोड कर्जा अपलेखन गर्‍यो । रा. वा. बैंकले २०६३ मंसिर महिनामा रु १३ अर्ब १५ करोड कर्जा अपलेखन गरेको छ ।

अ = अनुमान, प्र = प्रक्षेपण

अनुसूची ३
परिवर्त्य विदेशी मुद्रा भुक्तानी गरी भारतबाट
आयात गर्न पाइने वस्तुहरूको सूची

सि.नं.	हारमोनिक कोड नम्बर	सामानको नाम
१	भाग १३.०१.०२ मा उल्लेख भएको	Extracts
२	भाग २१.०६.९०.४० मा उल्लेख भएको	Soft Drink Concentrate
३	भाग २७.१०.१९.११ मा उल्लेख भएको	Furnace Oil
४	भाग २७.१३.२० मा उल्लेख भएको	Bitumen
५	भाग २८ मा उल्लेख भएको	यस भागमा उल्लेखित सबै औद्योगिक रसायनहरू (मानव औषधि बनाउने केमिकल बाहेक)
६	भाग २८.०३ मा उल्लेख भएको	कार्वन ब्ल्याक (Carbon Black)
७	भाग २९.०१.१० मा उल्लेख भएको	L.L.P. (Light Liquid Paraffin)
८	भाग २९.०२.२० मा उल्लेख भएको	Benzene र Toluene
९	भाग २९.०५.११ मा उल्लेख भएको	Methanol
१०	भाग २९.०५.१६.०० मा उल्लेख भएको	2-Ethyl Hexanol
११	भाग २९.०५.३१ मा उल्लेख भएको	Ethylene Glycol
१२	भाग २९.०५.४४.०० उल्लेख भएको	Sorbitol
१३	भाग २९.१५.०० मा उल्लेख भएको	Methylene Salicylate
१४	भाग २९.१५.२१.०० मा उल्लेख भएको	Acetic Acid
१५	भाग २९.१५.३२ मा उल्लेख भएको	Vinyl Acetate Monomer
१६	भाग २९.१६.१२ मा उल्लेख भएको	Buty Acrylate Monomer र 2 Etyl Hexyls Acrylate
१७	भाग २९.१७.३४ मा उल्लेख भएको	Dibutyl Phthalate
१८	भाग २९.१७.३५ मा उल्लेख भएको	Phthalic Anhydride
१९	भाग २९.१७.३६ मा उल्लेख भएको	Terephthalic Acid
२०	भाग २९.२२ मा उल्लेख भएको	Oxygen Function Amino-Compounds
२१	भाग २९.२४ मा उल्लेख भएको	Carboxamide-Function Compounds
२२	भाग २९.३३ मा उल्लेख भएको	Heterocyclic compound
२३	भाग २९.३४ मा उल्लेख भएको	Nucleic Acids
२४	भाग २९.४१ मा उल्लेख भएको	Antibiotics
२५	भाग ३२.१५ मा उल्लेख भएको	Printing Ink
२६	भाग ३३.०२.९० मा उल्लेख भएको	Flavour (टूथपेष्टमा प्रयोग हुने कच्चा पदार्थ), Odoriferous Substances र Perfume
२७	भाग ३४.०२.९०.१० मा उल्लेख भएको	LABSA (डिटरजेन्टमा प्रयोग हुने कच्चा पदार्थ)
२८	भाग ३८.१७.१० मा उल्लेख भएको	Mixed Alkyl benzenes
२९	भाग ३८.२३.११.०० मा उल्लेख भएको	Stearic Acid
३०	भाग ३८.२३.१९ मा उल्लेख भएको	Palm Stearin DFA / Palm Karnel DFA
३१	भाग ३९.०१. को १० र २० मा उल्लेख भएको	Polyethylene
३२	भाग ३९.०२.१० मा उल्लेख भएको	Polypropylene
३३	भाग ३९.०३.१९.०० मा उल्लेख भएको	Polysterence
३४	भाग ३९.०५.३० मा उल्लेख भएको	Polyvinyl Alcohol
३५	भाग ३९.०७.६०.०० मा उल्लेख भएको	Plastic Pet Chips / Pet Resin
३६	भाग ३९.११.९० मा उल्लेख भएको	PVC Resin

सि.नं.	हारमोनिक कोड नम्बर	सामानको नाम
३७	भाग ३९.२० मा उल्लेख भएको	Poethelyne
३८	भाग ३९.२०.२० मा उल्लेख भएको	Polypropylene Films/Noodle Strapper
३९	भाग ३९.२०.५९ मा उल्लेख भएको	Printed Laminated Web
४०	भाग ३९.२०.५९.०० मा उल्लेख भएको	Seasoning Wrapper
४१	भाग ४०.०१ मा उल्लेख भएको	प्राकृतिक रबर (Natural Rubber)
४२	भाग ४०.०२ मा उल्लेख भएको	सिन्थेटिक रबर (Synthetic Rubber)
४३	भाग ४८.०१.००.०० मा उल्लेख भएको	News Print Paper
४४	भाग ४८.०२.०० मा उल्लेख भएको	कागजहरू (Papers)
४५	भाग ४८.०६.०० मा उल्लेख भएको	कागजहरू (Papers)
४६	भाग ४८.१० मा उल्लेख भएको	Paper
४७	भाग ५०.०४ मा उल्लेख भएको	सिल्क यार्न (Silk Yarn)
४८	भाग ५०.०५ मा उल्लेख भएको	सिल्क यार्न (Silk Yarn)
४९	भाग ५१.०६ मा उल्लेख भएको	उनी यार्न Yarn of Carded wool (होजियारी बाहेक)
५०	भाग ५१.०७ मा उल्लेख भएको	उनी यार्न Yarn of Combed wool (होजियारी बाहेक)
५१	भाग ५१.०८ मा उल्लेख भएको	उनी यार्न Yarn of fine animal hair (होजियारी बाहेक)
५२	भाग ५२.०१ मा उल्लेख भएको	कपास
५३	भाग ५२.०५.११ देखि ५२.०५.१४ सम्म र ५२.०६.११ देखि ५२.०६.१४ सम्म उल्लेख भएको	कटन यार्न
५४	भाग ५४.०२.४२ मा उल्लेख भएको	पोलिष्टर पार्सियली ओरिन्टेड यार्न (५४.०२.४२.०० मा उल्लेखित Partially Oriented Polyester Yarn र ५४.०२.४९ मा उल्लेखित Synthetic Filament Yarn बाहेक)
५५	भाग ५४.०२.४९ मा उल्लेख भएको	Synthetic Filament Yarn
५६	भाग ५४.०३, ५५.९, ५५.१० मा उल्लेख भएको	कृत्रिम यार्न (होजियारी यार्न बाहेक)
५७	भाग ५५.०१, ५५.०२, ५५.०३, ५५.०४, ५५.०६, ५५.०७ मा उल्लेख भएको	मानव निर्मित कृत्रिम फाइबरहरू
५८	भाग ५५.०३.२० मा उल्लेख भएको	पोलिष्टर फाइबर
५९	भाग ५५.०४.१० मा उल्लेख भएको	भिस्कोज रेयन Viscose Rayon (फाइबर)
६०	भाग ५९.०२ मा उल्लेख भएको	टायर कर्ड फेब्रिक (Tyre Cord)
६१	भाग ७०.१०.९०.०० मा उल्लेख भएको	Carboys, Bottles, Plasks, Jar, Pots.
६२	भाग ७२.०३.९०.०० मा उल्लेख भएको	Sponge Iron
६३	भाग ७२.०४.४९ मा उल्लेख भएको	M. S. Scrap
६४	भाग ७२.०६ मा उल्लेख भएको	फलाम (इनगोट) Iron Ingots
६५	भाग ७२.०७ मा उल्लेख भएको	माइल्ड स्टिल बिलेट
६६	भाग ७२.०८ को २७.००, ३६.००, ३७.००, ३८.००, ३९.००, ५१.००, ५२.०० मा उल्लेख भएको भाग ७२.०८.५१ र ७२.०८.५२ मा उल्लेख भएको	हटरोल सिट ईन क्वायल तथा हटरोल सिट नट ईन क्वायल
६७	भाग ७२.०९ को १५.००, १६.००, १७.०० र १८.०० मा उल्लेख भएको	कोल्डरोल सिट ईन क्वायल
६८	भाग ७२.१०.१२ मा उल्लेख भएको	टिन प्लेट

४० नेपाल राष्ट्र बैंक

सि.नं.	हारमोनिक कोड नम्बर	सामानको नाम
६९	भाग ७२.११.१४.०० मा उल्लेख भएको	Hot Rolled Sheet in Coil
७०	भाग ७२.११.१९.०० मा उल्लेख भएको	Hot Rolled Sheet in Coil
७१	भाग ७२.१३.११.१० मा उल्लेख भएको	एम. एस. वायर रड ईन क्वायल
७२	भाग ७२ को ७२.१७.२०, ७२.१७.३०, ७२.१७.९० मा उल्लेख भएको	Bead Wire (कपर कोटेड)
७३	भाग ७२.१८.१९ मा उल्लेख भएको	स्टिल ब्युम
७४	भाग ७२.१९ मा उल्लेख भएको	स्टिल प्लेट
७५	भाग ७२.२६.११ मा उल्लेख भएको	Silicon Steel
७६	भाग ७४.०४ मा उल्लेख भएको	Aluminum Copper/Brass Scraps Re-Melted Ingots (वातावरण, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको सूचना बमोजिम मात्र)
७७	भाग ७४.०७.१०.०० मा उल्लेख भएको	Copper Rods
७८	भाग ७४.०८.११.०० मा उल्लेख भएको	Copper Wire
७९	भाग ७६.०१ मा उल्लेख भएको	आल्मोनियम ईनगट बिलेट
८०	भाग ७६.०४ र ७६.०५ मा उल्लेख भएको	आल्मोनियम रड ईन क्वायल
८१	भाग ७६.१२.१०.०० मा उल्लेख भएको	Tubes
८२	भाग ७९.०१.११.०० मा उल्लेख भएको	Zinc
८३	भाग ७९.०१.२० मा उल्लेख भएको	Zinc Alloy
८४	भाग ८३.०९.१०.०० मा उल्लेख भएको	Metal Crown Corks
८५	भाग ८४ मा उल्लेख भएको	सम्पूर्ण मेसिनरी उपकरणहरू (पार्टपूजा वाहेक)
८६	भाग ८५.०१, ८५.०२ मा उल्लेख भएको	विद्युतीय मोटर, जेनेरेटिड सेट
८७	भाग ८५.०४.९० मा उल्लेख भएको	Amorphous Matalcores
८८	भाग ८५.०७.९०.०० मा उल्लेख भएको	PP Battery Container & Battery Separator
८९	भाग ८५.२९.९० मा उल्लेख भएको	TV PictureTube
९०	भाग ८५.४०.११ मा उल्लेख भएको	Spare Parts for TV Receiver
९१	भाग उल्लेख नभएको	तयारी पोशाक निर्यात उद्योगले आफ्नो परिवर्त्य विदेशी मुद्रा आर्जनको ५० प्रतिशतसम्मको आर्जनले खाम्ने गरी कच्चा पदार्थको रूपमा आयात गर्न पाउने कपडा (Fabrics)
	२०६४ बैशाख ४ गतेका मितिदेखि लागु हुने गरी थप भएका वस्तुहरूको सूचि	
९२	भाग १७.०२.३० मा उल्लेख भएको	Dextrose Anhydrous I.P.
९३	भाग २५.२३.१०.०० मा उल्लेख भएको	क्लिंकर
९४	भाग २७.१०.१९.१६ मा उल्लेख भएको	एम.टी.ओ. (मिनरल टरपेन्टाईन आयल)
९५	भाग २७.१०.१९.९० मा उल्लेख भएको	पेट्रोसोल
९६	भाग २९.१६ मा उल्लेख भएको	Unsaturated acyclin Monocarboxylic Acid
९७	भाग २९.३५ मा उल्लेख भएको	Sulphonamides: Sulphamethoxazole, Sulphafurazole, Sulphadiazine, Sulphadimidine, Sulphacetamide
९८	भाग २९.३५.११ मा उल्लेख भएको	Sulphamethoxazole
९९	भाग २९.३५.१२ मा उल्लेख भएको	Sulphafurazole
१००	भाग २९.३५.१३ मा उल्लेख भएको	Sulphadiazine
१०१	भाग २९.३५.१४ मा उल्लेख भएको	Sulphadimidine

सि.नं.	हारमोनिक कोड नम्बर	सामानको नाम
१०२	भाग २९.३५.१५ मा उल्लेख भएको	Sulphacetamide Sulphamethoxy, Pyridarine, Sulphamethiazole, Sulphamoxole, Sulphamide
१०३	भाग २९.३५.२१ मा उल्लेख भएको	Sulphamethoxy, Pyridarine
१०४	भाग २९.३५.२२ मा उल्लेख भएको	Sulphamethiazole
१०५	भाग २९.३५.२३ मा उल्लेख भएको	Sulphamoxole
१०६	भाग २९.३५.२४ मा उल्लेख भएको	Sulphamide
१०७	भाग २९.४२ मा उल्लेख भएको	Other Organic Compounds
१०८	भाग ३२.१२.९०.०० मा उल्लेख भएको	जायलिन, लायट सोलभेन्ट नेप्था
१०९	भाग ३३.०२.१० मा उल्लेख भएको	एसेन्स फ्लेवर
११०	भाग ३५.०३ मा उल्लेख भएको	Geltain Capsules
१११	भाग ३९.०५.४२.०० मा उल्लेख भएको	पेटा एरीथ्रीटोल
११२	भाग ३९.२० मा उल्लेख भएको	Polyester, Polythelyne, BOPP, Pvc, OPP, CPP का Film
११३	भाग ३९.२१.१९ मा उल्लेख भएको	प्रिन्टेड रयापर
११४	भाग ३९.२३.९० मा उल्लेख भएको	प्लाष्टिक ललिपप स्टीक
११५	भाग ४८.२३.९० (७६.०७.२०) मा उल्लेख भएको	चुइडग्म रैपर
११६	भाग ७०.१०.२० मा उल्लेख भएको	Stoppers, Lids and Other Closures
११७	भाग ७२.०१.१०.०० मा उल्लेख भएको	पिग आइरन
११८	भाग ७२.११.२३ मा उल्लेख भएको	CRCA Strips (76.20 MM)
११९	भाग ७६.०७ मा उल्लेख भएको	Aluminum foils
१२०	भाग ७९.०१.१२.०० मा उल्लेख भएको	Zinc
१२१	भाग ८५.०४.२२.०० मा उल्लेख भएको	3000 KVA Transformer

अनुसूची ४
वित्तीय क्षेत्र सुधार परियोजनामा भएको खर्चको विवरण
(२०६३ फागुन मसान्तसम्म)

विवरण		(रु. करोडमा)
१	नेपाल राष्ट्र बैंक रिइन्जिनियरिंग (१.१+१.२)	२५.३५
१.१	वित्तीय क्षेत्र प्राविधिक सहयोग परियोजना (पहिलो चरण)	२३.०७
१.१.१	परामर्शदाता सेवा	१९.२७
१.१.२	तालिम तथा अध्ययन भ्रमण	२.५१
१.१.३	सर-सामान	१.०४
१.१.४	अतिरिक्त (बढ्दो) सञ्चालन लागत	०.२१
१.१.५	अव्यक्त (अन्य)	०.०३
१.२	वित्तीय क्षेत्र पुनरसंरचना परियोजना (दोस्रो चरण)	२.२८
१.२.१	परामर्शदाता सेवा	२.२८
२	व्यवस्थापन खर्च (२.१+२.२)	१२४.१९
२.१	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	४२.८७
२.१.१	वित्तीय क्षेत्र प्राविधिक सहयोग परियोजना (पहिलो चरण)	३४.३३
२.१.२	वित्तीय क्षेत्र पुनरसंरचना परियोजना (दोस्रो चरण)	८.५३
२.२	नेपाल बैंक लिमिटेड	८१.३२
२.२.१	वित्तीय क्षेत्र प्राविधिक सहयोग परियोजना (पहिलो चरण)	६४.३८
२.२.२	वित्तीय क्षेत्र पुनरसंरचना परियोजना (दोस्रो चरण)	१६.९५
३	स्वेच्छिक अवकाश योजना (दोस्रो चरण अन्तर्गत)	३८८.९३
३.१	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	२२६.७५
३.२	नेपाल बैंक लिमिटेड	१६२.१८
४	यान्त्रिकीकरण (पहिलो चरण अन्तर्गत)	१४.१३
४.१	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	५.३२
४.२	नेपाल बैंक लिमिटेड	८.८१
५	कुल खर्च (१+२+३+४)	५५२.६०
५.१	पहिलो चरण अन्तर्गत	१३५.९१
५.२	दोस्रो चरण अन्तर्गत	४१६.६९

तालिका सूची

तालिका १	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (२०५७५८ को स्थिर मूल्यमा)
तालिका २	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (प्रचलित बजार मूल्यमा)
तालिका ३	कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आम्दानी (प्रचलित बजार मूल्यमा)
तालिका ४	शहरी क्षेत्रको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकांक
तालिका ५	मौद्रिक सर्भेक्षण
तालिका ६	ट्रेजरी बिल्स बिक्री बोलकबोल
तालिका ७	ट्रेजरी बिल्स खरिद बोलकबोल
तालिका ८	रिपो बोलकबोल
तालिका ९	रिभर्स रिपो बोलकबोल
तालिका १०	विदेशी मुद्रा बजार हस्तक्षेप कारोबार
तालिका ११	विदेशी मुद्रा बजार हस्तक्षेप कारोबार (अमेरिकी डलरमा)
तालिका १२	स्थायी तरलता सुविधा
तालिका १३	अन्तरबैंक कारोबार रकम
तालिका १४	नयाँ ट्रेजरी बिल्स निष्कासन
तालिका १५	व्याजदर संरचना
तालिका १६	भारित औसत ९१ दिने ट्रेजरी बिल्स दर
तालिका १७	भारित औसत ३६४ दिने ट्रेजरी बिल्स दर
तालिका १८	भारित औसत अन्तरबैंक कारोबार दर
तालिका १९	सरकारी वित्त स्थिति
तालिका २०	नेपाल सरकारको कुल आन्तरिक ऋण
तालिका २१	वैदेशिक व्यापार
तालिका २२	शोधनान्तर स्थिति
तालिका २३	बैंकिंग क्षेत्रसंग रहेको कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति
तालिका २४	अमेरिकी डलर भुक्तानी गरी भारतबाट भएको आयात
तालिका २५	अमेरिकी डलर बिक्री गरी भएको भारतीय मुद्रा खरिद

तालिका १
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन
(२०५७५८ को स्थिर मूल्यमा)

	रु. करोडमा								प्रतिशत परिवर्तन					
	२०५७/५८	२०५८/५९	२०५९/६०	२०६०/६१	२०६१/६२	२०६२/६३ ^म	२०६३/६४ ^म	५८/५९	५९/६०	६०/६१	६१/६२	६२/६३	६३/६४	
कृषि	१५४६२.५	१६०४२.२	१६४७६.१	१७३७३.४	१७९८१.१	१८१८१.१	१८३००.१	३.१	३.३	४.८	३.५	१.१	०.७	
कृषि तथा वन मत्स्यपालन	१५३७८.१	१५८४१.७	१६३६७.६	१७३३९.४	१७७३०.४	१७९०४.६	१८०१६.३	३.०	३.३	४.७	३.४	१.०	०.६	
	१८४.४	२००.५	२०८.५	२३४.०	२५०.७	२७७.५	२८३.८	८.७	४.०	१२.२	७.१	९.९	३.०	
गैरकृषि	२६९८२.९	२६६९८.०	२७६३६.५	२९१०९.३	२९८८२.२	३१२५७.३	३२३७५.४	-१.१	३.५	५.३	२.७	४.६	३.६	
उद्योग	७३५६.१	७४१९.७	७६४९.२	७७५८.८	७९९२.५	८३३३.७	८४१४.६	०.९	३.१	१.४	३.०	४.३	२.२	
खानी तथा उत्खनन	१८१.७	१९७.७	२०४.०	२०३.१	२१६.९	२३३.४	२४७.४	८.८	३.२	-०.४	६.८	७.६	६.०	
उत्पादन उद्योग	३८४०.९	३६३६.४	३६३८.०	३७१६.३	३८१३.६	३८८९.८	३९७३.७	-४.३	०.०	२.२	२.६	२.०	२.२	
विद्युत्, ग्यास तथा पानी निर्माण	७७५.०	८६३.१	१०२७.४	१०६९.३	११११.७	११५२.२	११८९.३	११.४	१९.०	४.१	४.०	३.६	३.२	
सेवा	१९६२६.८	१९२७८.३	१९९८७.३	२१३५०.५	२१८८९.७	२२९२३.६	२३६६०.८	-१.८	३.७	६.८	२.५	४.७	४.१	
थोक तथा खुद्रा व्यापार	६९९२.८	६१८३.७	६३२३.३	७००६.६	६५६९.४	६८०९.९	६६३२.६	-११.६	२.३	१०.८	-६.२	३.७	-२.६	
होटल तथा रेष्टुरेन्ट	८४५.९	६९१.७	७०५.६	७९५.५	७५२.५	७९७.६	८२०.०	-१८.२	२.०	१२.७	-४.४	६.०	२.८	
यातायात, भण्डारण तथा सञ्चार	३१४२.५	३४०५.५	३५८२.५	३८५०.९	३९२७.२	४०९८.२	४४३०.५	८.४	५.२	७.५	२.०	४.४	८.१	
वित्तीय मध्यस्थता	११४५.५	११८९.२	१२०९.०	१२८३.८	१५९५.७	१८५९.४	२०१८.६	३.८	१.७	६.२	२४.३	१६.५	८.६	
घर जग्गा, भाडा तथा व्यावसायिक सेवाहरु	३५२६.७	३३५४.३	३२२१.२	३१५३.८	३४७०.०	३५०७.१	३८१०.४	-४.९	-४.०	-२.१	१०.०	१.१	८.६	
सार्वजनिक प्रशासन तथा रक्षा	५२८.८	७२३.७	८०७.०	८०१.९	८५५.१	९१४.०	९४६.९	३६.९	११.५	-०.६	६.६	६.९	३.६	
शिक्षा	१७३७.२	२१०३.०	२३९१.३	२५१३.८	२७६०.६	२९३४.५	२९९२.९	२१.१	१३.७	५.१	९.८	२.७	५.६	
स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	४१७.८	४४८.७	५१७.१	५४८.७	६१०.९	६५३.९	६८७.६	७.४	१४.२	६.१	११.३	७.०	५.२	
अन्य सामुदायिक, सामाजिक तथा व्यक्तिगत सेवाहरु	१२८९.६	११७८.५	१२३०.३	१३९५.५	१३४८.३	१४४९.०	१५२१.३	-८.६	४.४	१३.४	-३.४	७.५	५.०	
कुल मूल्य बढिपुढि (अप्रत्यक्ष वित्तीय मध्यस्थतासहित)	४२४४५.४	४२७४०.२	४४२१२.६	४६४८२.७	४७८६३.३	४९४३८.४	५०६७५.५	०.५	३.४	५.१	३.०	३.३	२.५	
अप्रत्यक्ष वित्तीय मध्यस्थता	१२०२.६	१३३०.९	१२४२.८	१६१७.३	१७१८.०	१८४३.१	१९९१.२	१०.७	-६.६	३०.१	६.२	७.३	८.०	
कुल मूल्य बढिपुढि (आधारभूत मूल्यमा)	४१२४२.८	४१४०९.३	४२९९९.८	४४८६५.४	४६१४५.३	४७५९५.३	४८६८४.३	०.२	३.८	४.४	२.९	३.१	२.३	
उत्पादित वस्तुमा खुद कर	२८०९.०	२७९५.७	२९०८.९	३२२५.०	३४५७.४	३३९५.८	३५८२.४	-०.५	६.६	८.६	६.९	-१.८	५.५	
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	४४१५१.८	४४२०५.०	४५९४८.७	४८१००.४	४९६०२.७	५०९९१.१	५२२६६.७	०.१	३.९	५.७	३.१	२.८	२.५	

स- संशोधित अनुमान
प्रा- प्रारम्भिक अनुमान
स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

तालिका २
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन
(प्रचलित बजार मूल्यमा)

	रू. करोडमा							प्रतिशत परिवर्तन					
	२०५७/५८	२०५८/५९	२०५९/६०	२०६०/६१	२०६१/६२	२०६२/६३ ^म	२०६३/६४ ^म	५८/५९	५९/६०	६०/६१	६१/६२	६२/६३	६३/६४
कृषि	१५४६२.४	१६६०९.०	१७२८०.२	१८६१२.४	१९९३६.८	२११०१.०	२२८६७.७	६.७	४.१	७.६	७.१	५.७	१०.२
कृषि तथा वन मत्स्यपालन	१५३७८.१ १८४.४	१६३९२.५ २१६.५	१७०६३.४ २१६.८	१८३६२.१ २४०.४	१९६६८.६ २६८.२	२०७८९.७ ३११.३	२२५२४.६ ३४३.१	६.६ १७.४	४.१ ०.१	७.६ १५.५	७.१ ७.१	५.७ १६.१	१०.२ १०.२
गैरकृषि	२६९८२.९	२७७६६.२	३००७४.३	३३१८६.८	३६७२१.१	४११०७.३	४६२८८.२	३.०	८.२	१०.३	१०.६	१२.२	१२.३
उद्योग	७३५६.१	७७८६.१	८३४३.८	८९४०.८	९७०५.९	१०४८४.१	११२९०.९	४.८	७.३	७.०	८.६	८.०	७.७
खानी तथा उल्खनन उत्पादन उद्योग विद्युत, ग्यास तथा पानी निर्माण	१८१.७ ३८४०.९ ७७५.० २५५८.५	२१४.९ ३७७३.६ ९१३.८ २८८३.८	२३१.० ३८८२.६ ११४४.७ ३०९५.५	२४०.७ ४१६७.३ ११९७.४ ३३२५.४	२७४.८ ४४८८.५ १२७८.२ ३६६४.४	३०६.० ४७८४.० १३१३.० ४०८१.१	३३०.६ ५१८८.७ १३५३.० ४४१८.६	१८.३ -१.८ १७.९ १२.७	७.५ २.९ २५.३ ७.३	८.५ ७.३ ४.६ ७.४	९.६ ७.७ ६.७ १०.२	११.४ ६.६ २.७ ११.४	८.० ८.५ ३.० ८.३
सेवा	१९६२६.८	२००१०.१	२१७२०.५	२४२४६.०	२७०१५.२	३०७२३.२	३४७९७.३	२.०	८.४	११.६	११.४	१३.७	१३.९
शोक तथा खुद्रा व्यापार होटल तथा रेस्टुरेन्ट यातायात, भण्डारण तथा सञ्चार वित्तीय मध्यस्थता घर जग्गा, भाडा तथा व्यावसायिक सेवाहरू सार्वजनिक प्रशासन तथा रक्षा शिक्षा स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य अन्य सामुदायिक, सामाजिक तथा व्यक्तिगत सेवाहरू	६९९२.८ ८४५.९ ३१४२.५ ११४५.५ ३५२६.७ ५२८.८ १७३७.२ ४१७.८ १२८९.६	६४७७.८ ७४४.३ ३४९५.९ १२२०.२ ३६५२.५ ७२३.७ २०८२.३ ४६२.६ ११८०.१	६८६९.५ ७४४.० ३९३६.२ १२८६.१ ३८५२.१ ८०७.० २४५८.२ ५४०.८ १२४३.६	७९२१.९ ८९४.२ ४६२८.३ १३७२.१ ३९९९.१ ८०१.९ ४९२४.२ ९५४.८ १४१४.०	७९८३.९ ८८९.५ ५१३३.६ १७३४.२ ४९२४.२ ९५४.८ ४९२४.२ ७०१.७ १४२६.२	९०२१.४ ९२४.७ ६४७१.१ २०६३.३ ४१३३.७ १०९६.७ ४१३३.३ ७९२.५ १७५१.५	९६२८.४ ९८०.२ ८१३४.१ २२६८.६ ५८५४.६ १२५०.० ३९६९.१ ८८९.० २०२६.३	-७.४ -१५.६ ११.२ ६.५ ३.६ ३६.९ १९.९ १०.७ -८.४	६.० ५.६ १२.६ ५.४ ४.७ ११.५ १८.१ १६.९ ५.३	०.८ १८.६ १७.६ २६.३ २३.१ -०.६ ७.७ २०.५ ७.९	१३.० ४.१ २६.१ १०.९ २६.१ १९.१ २०.४ २०.५ १३.७	१३.० ५.९ २५.७ १०.० १३.९ १४.९ १४.६ १२.९ १४.८	६.७ ५.९ २५.७ १०.० १३.९ १४.० १४.६ १२.२ १५.७
कुल मूल्य अभिवृद्धि (अप्रत्यक्ष वित्तीय मध्यस्थतासहित)	४२५४५.४	४४४०५.२	४७३४५.५	४९७९९.३	५६६५४.९	६२३०८.३	६९९५४.९	४.४	६.६	९.४	९.४	१०.०	११.०
अप्रत्यक्ष वित्तीय मध्यस्थता	१२०२.६	१३६५.५	१३२२.१	१७२९.४	१८०९.४	१९४१.२	२०९७.१	१३.५	-३.२	३०.८	४.६	७.३	८.०
कुल मूल्य अभिवृद्धि (बाधारभूत मूल्यमा)	४१३४२.८	४३०३९.७	४६०३३.४	४८०६९.९	५४८४८.५	६०३६७.१	६७०५८.८	४.१	७.०	८.८	९.४	१०.१	११.१
उत्पादित वस्तुमा खुद कर	२८०९.०	२९०४.६	३१९०.६	३६०५.०	४०९२.७	४२७९.८	४८८८.८	३.४	९.८	१३.०	१३.५	४.६	१४.२
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	४४१५१.८	४५९४४.३	४९२२३.०	५३६७४.९	६८९४१.२	६४६४६.९	७१९४७.६	४.१	७.१	९.०	९.८	९.७	११.३

स- संशोधित
प्रा- प्रारम्भिक अनुमान
स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

तालिका ३
कुल राष्ट्रीय खर्चयोग्य आम्दानी
(प्रचलित बजार मूल्यमा)

	रु. करोडमा							प्रतिशत परिवर्तन					
	२०५७/५८	२०५८/५९	२०५९/६०	२०६०/६१	२०६१/६२	२०६२/६३ ^स	२०६३/६४ ^स	५८/५९	५९/६०	६०/६१	६१/६२	६२/६३	६३/६४
कुल उपभोग	३९००१.७	४१५८४.३	४५००९.०	४७३६८.५	५२१३०.२	५९५३५.५	६५२१७.०	६.६	८.२	५.२	१०.१	१४.२	९.५
सरकारी क्षेत्र	३५७८.५	३८५८.६	४२६५.२	४६३९.७	५२४५.३	५६८२.२	६२७९.३	७.८	१०.५	८.८	१३.१	८.३	१०.५
निजी क्षेत्र	३५८९८.९	३७९४०.२	४०७४३.८	४२७२९.०	४६९४३.०	५२७५३.४	५९५९७.४	६.४	७.८	४.७	९.६	१४.९	९.३
गैर-मुनाफाकारी संस्थाहरु	५२४.३	५८५.५	६९७.०	७९९.८	९२१.९	१०७१.९	१२४६.३	११.७	१९.०	१४.७	१६.५	१५.०	१६.३
कुल लगानी	९८६४.९	९३०१.९	१०५३८.४	१३१६७.०	१५५९०.७	१६७९९.१	१८२३८.४	-५.७	१३.३	२४.९	१८.४	७.८	८.६
कुल स्थिर पूँजी लगानी	८४७५.०	८९८८.९	९८०७.३	१०९१८.१	११७५३.९	१३५३७.५	१४६१९.८	६.१	९.१	११.३	७.७	१५.२	८.०
सरकारी क्षेत्र	१८०६.३	१७४३.९	१४७१.९	१४९५.५	१७२१.३	१७९०.४	१९०३.९	-३.५	-१५.६	१.६	१५.१	४.०	६.३
निजी क्षेत्र	६६६८.७	७२४५.०	८३३५.४	९४२२.६	१००३२.६	११७४७.१	१२७१५.९	८.६	१५.१	१३.०	६.५	१७.१	८.२
स्टक परिवर्तन	१३८९.९	३१३.०	७३१.१	२२४८.९	३८३६.८	३२६१.६	३६१८.६	-७७.५	१३३.६	२०७.६	७०.६	-१५.०	१०.९
कुल आन्तरिक माग	४८८६६.६	५०८८६.२	५५५४७.४	६०५३५.५	६७७२०.९	७६३३५.६	८३४५५.४	४.१	९.२	९.०	११.९	१२.७	९.३
वस्तु तथा सेवा निर्यात	९९६१.०	८१४९.२	७७२८.०	८९५४.४	८५९५.८	८७९५.२	८९८२.५	-१८.२	-५.२	१५.९	-४.०	२.३	२.१
वस्तु तथा सेवा आयात	१४६७५.७	१३०९१.२	१४०५२.२	१५८१५.१	१७३७५.४	२०४८२.८	२०४९०.३	-१०.८	७.३	१२.५	९.९	१७.९	०.०
खुद वस्तु तथा सेवा निर्यात	-४७१४.७	-४९४२.०	-६३२४.२	-६८६०.७	-८७७९.६	-११६८७.६	-११५०७.८	४.८	२.८	८.५	२८.०	३३.१	-१.५
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन	४४१५१.९	४५९४४.२	४९२२३.२	५३६७४.८	५८९४१.३	६४६४७.०	७१९४७.६	४.१	७.१	९.०	९.८	९.७	११.३
खुद साधन आय	१७०.१	-६०.५	-६७.६	-१६८.४	१६३.४	४९५.६	४४४.४	-१३५.६	११.७	१४९.१	-१९७.०	२०३.३	-१०.३
कुल राष्ट्रिय आय	४४३२२.०	४५८८३.७	४९१५५.६	५३५०६.४	५९१०४.७	६५१४२.६	७२३९२.०	३.५	७.१	८.९	१०.५	१०.२	११.१
खुद ट्रान्सफर	६५५९.५	६८१६.८	७५५३.३	८४८८.९	९७७०.४	१२६१४.६	१३३६९.८	३.९	१०.८	१२.४	१५.१	२९.१	६.०
कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आम्दानी	५०८८१.५	५२७००.५	५६७०८.९	६१९९५.३	६८८७५.१	७७७५७.२	८५७६१.८	३.६	७.६	९.३	११.१	१२.९	१०.३

स- संशोधित अनुमान
प्रा- प्रारम्भिक अनुमान
स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

तालिका ४
शहरी क्षेत्रको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकांक
(आधार वर्ष २०५२/५३=१००)

महिना	२०५८/५९		२०५९/६०		२०६०/६१		२०६१/६२		२०६२/६३		२०६३/६४ ^अ	
	सूचकांक	सूचकांक	% परिवर्तन	सूचकांक	% परिवर्तन	सूचकांक	% परिवर्तन	सूचकांक	% परिवर्तन	सूचकांक	% परिवर्तन	
साउन	१४१.५	१४७.५	४.२	१५५.४	५.४	१५९.१	२.४	१७०.७	७.३	१८३.१	७.३	
भदौ	१४३.७	१४८.४	३.३	१५६.१	५.२	१६०.२	२.६	१७३.३	८.२	१८४.८	६.६	
असोज	१४४.४	१४८.७	३.०	१५७.१	५.६	१६१.२	२.६	१७३.८	७.८	१८६.९	७.५	
कात्तिक	१४४.८	१४८.०	२.२	१५६.६	५.८	१६०.८	२.७	१७४.५	८.५	१८६.९	७.१	
मंसिर	१४३.१	१४७.०	२.७	१५४.२	४.९	१५९.०	३.१	१७३.०	८.८	१८५.६	७.३	
पुस	१४०.७	१४५.३	३.३	१५२.५	५.०	१५९.५	४.६	१७०.६	७.०	१८३.६	७.६	
माघ	१३९.४	१४५.८	४.६	१५२.७	४.७	१६१.४	५.७	१७०.८	५.८	१८४.५	८.०	
फागुन	१३९.४	१४६.७	५.२	१५३.१	४.४	१६१.९	५.७	१७४.३	७.७	१८५.१	६.२	
चैत	१४०.१	१५१.५	८.१	१५४.१	१.७	१६३.१	५.८	१७६.०	७.९	१८५.९	५.६	
वैशाख	१४१.२	१५२.१	७.७	१५४.१	१.३	१६४.०	६.४	१७९.०	९.१	१८७.३	४.६	
जेठ	१४२.८	१५२.२	६.६	१५५.०	१.८	१६४.६	६.२	१७९.६	९.१	१८७.६	४.५	
असार	१४४.५	१५३.३	६.१	१५६.४	२.०	१६६.८	६.६	१८०.६	८.३	१८८.९	४.६ *	
वार्षिक औसत	१४२.१	१४८.९	४.८	१५४.८	४.०	१६१.८	४.५	१७४.७	८.०	१८५.९	६.४ *	

अ अपरिष्कृत

* प्रक्षेपण

तालिका ५
मौद्रिक सर्भेक्षण
(पहिलो दश महिना)

(रु. करोडमा)

	२०६२ असार	२०६३ वैशाख	२०६३ असार [#]	२०६४ वैशाख [#]	परिवर्तन (पहिलो दश महिना)			
					२०६२/६३		२०६३/६४	
					रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१. खुद वैदेशिक सम्पत्ति	१०,७७४.२१	१३,२३१.९७	१३,९५३.२९	१३,३२५.५४	२,०४९.६८ ^{१/}	१९.०	६८७.२३ ^{२/}	४.९
१.१. वैदेशिक सम्पत्ति	१३,०९१.६८	१५,७६९.०३	१६,६१९.५४	१६,५१४.७७	२,६७७.३५	२०.५	-१०४.७७	-०.६
१.२. विदेशी मुद्रा निक्षेप	२,१५५.७२	२,३८२.२५	२,५०८.८१	२,७४०.८३	२२६.५३	१०.५	२३२.०१	९.२
१.३. अन्य वैदेशिक दायित्व	१६१.७६	१५४.८२	१५४.४४	४४८.४१	-६.९४	-४.३	२९०.९७	१८४.८
२. खुद आन्तरिक सम्पत्ति	१९,२६९.७९	२०,०४२.५०	२०,७१३.५७	२४,८२२.४२	१,१८०.७९ ^{१/}	६.१	२,७९३.८८ ^{२/}	१३.५
२.१. कुल आन्तरिक कर्जा	२८,०२४.०४	३०,५७८.२३	३०,५७८.२३	३२,२६८.३३	३४,२७१.७५	९.१	२,००३.४२	६.२
कुल आन्तरिक कर्जा*	२८,०२४.०४	३०,५७८.२३	३०,५७८.२३	३४,८२२.४२	२,५५४.१९	९.१	३,६०४.८०	११.२
क. सरकारलाई गएको खुद कर्जा	६,३८९.४५	६,२९०.६५	७,०९७.०१	६,१४७.३३	-९८.८०	-१.५	-९४९.६८	-१३.४
अ. सरकारमाथिको दावी	६,३८९.४५	६,७७१.११	७,०९७.०१	७,७१९.०२	३२९.६६	६.०	६२२.०२	८.८
आ. सरकारी निक्षेप	०.००	४८०.४५	०.००	१,५७१.६९	४८०.४५	०.०	१,५७१.६९	०.०
ख. गैरवित्तीय सरकारी संस्थानहरूलाई गएको कर्जा	६५६.६२	६०३.९८	४५६.०९	७०३.३५	-५२.६३	-८.०	२४७.२६	५४.२
ग. वित्तीय संस्थाहरूलाई गएको कर्जा	१,२७६.२८	१,२५९.५८	३५८.१९	५९०.९१	-१६.७०	-१.३	२३२.७२	६५.०
अ. सरकारी संस्थानहरू	१,२७६.२८	१,२५९.५८	१८०.८३	१७३.७९	-१८.७३	-१.५	-७.०३	-३.९
आ. गैरसरकारी संस्थाहरू	३.२०	५.२३	१७७.३६	४१७.१२	२.०३	६३.३	२३९.७५	१३५.२
घ. निजी क्षेत्रलाई गएको कर्जा	१९,७०१.६९	२२,४२४.०१	२४,३५७.०४	२६,८३०.१५	२,७२२.३२	१३.८	२,४७३.११	१०.२
निजी क्षेत्रलाई गएको कर्जा*	१९,७०१.६९	२२,४२४.०१	२४,३५७.०४	२८,४३२.५३	२,७२२.३२	१३.८	४,०७५.४९	१६.७
२.२. खुद अमौद्रिक दायित्व	८,७५४.२५	१०,५३५.७३	११,५५४.७६	९,४४९.३२	१,३७३.४० ^{१/}	१५.७	-७९०.४६ ^{२/}	-६.८
खुद अमौद्रिक दायित्व*	८,७५४.२५	१०,५३५.७३	११,५५४.७६	११,०५१.७०	१,३७३.४० ^{१/}	१५.७	८११.९२ ^{२/}	७.०
३. विस्तृत मुद्रा प्रवाय (एम२)	३०,०४३.९९	३३,२७४.४७	३४,६६६.८६	३८,१४७.९६	३,२३०.४७	१०.८	३,४८१.१०	१०.०
३.१. मुद्रा प्रदाय (एम _१)	१०,०२०.५७	११,०१२.७७	११,२९०.५३	१२,०११.८०	९९२.१९	९.९	७२१.२६	६.४
क. मुद्रा	६,८७८.४१	७,७५४.०२	७,७६२.५४	८,१८६.३६	८७५.६१	१२.७	४२३.८३	५.५
ख. चल्ती निक्षेप	३,१४२.१६	३,२५८.७४	३,५२७.९९	३,८२५.४३	११६.५७	३.७	२९७.४३	८.५
३.२. आवधिक निक्षेप	२०,०२३.४२	२२,२६१.७०	२३,३७६.३३	२६,१३६.१६	२,२५८.२८	११.२	२,७५७.८४	११.८
४. विस्तृत मौद्रिक तरलता (एम_३)	३२,१९९.७१	३५,६५६.७१	३७,१७५.६८	४०,८८८.७९	३,४५७.००	१०.७	३,७१३.११	१०.०

१. विदेशी विनिमय दर मूल्यांकन नाफा रु. ४०८.०८ करोड समायोजन गरी ।

२. विदेशी विनिमय दर मूल्यांकन नोक्सान रु. १३१४.९७ करोड समायोजन गरी ।

#. कृषि विकास बैंकको एकिकृत वासलात समावेश (२०६३ असारदेखि) ।

* नेपाल बैंक लिमिटेड र राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकले अपलेखन गरेको कर्जालाई समायोजन गर्दा । ने. बैं. लि. ले २०६३ असार महिनामा रु ११ अर्ब ५ करोड र २०६३ असोज महिनामा रु २ अर्ब ८७ करोड

कर्जा अपलेखन गर्‍यो । रा. वा. बैंकले २०६३ मंसिर महिनामा रु १३ अर्ब १५ करोड कर्जा अपलेखन गरेको छ ।

अ = अनुमानित

तालिका ६
ट्रेजरी बिल्स बिक्री बोलकबोल *

(रु. करोडमा)

महिना	२०६१/६२		२०६२/६३		२०६३/६४	
	रकम	औसत भारत डिष्काउण्टदर (प्रतिशत)	रकम	औसत भारत डिष्काउण्टदर (प्रतिशत)	रकम	औसत भारत डिष्काउण्टदर (प्रतिशत)
साउन	-	-	१४४.०	३.४७	१००.०	२.५१
भदौ	-	-	-	-	१२५.०	३.०६
असोज	९५५.०	३.६४	२००.०	३.८५	१०२.०	३.३८
कात्तिक	-	-	३०.०	३.०२	-	-
मंसिर	-	-	८३.०	१.९०	२६२.०	१.५९
पुस	९५.०	२.२३	-	-	-	-
माघ	-	-	-	-	-	-
फागुन	-	-	४७.०	३.७४	२००.०	२.९४
चैत	-	-	९३.०	४.०१	१०१.०	२.५४
बैशाख	-	-	-	-	१३०.०	३.३७
जेठ	-	-	३३९.०	३.५०	६०५.०	२.८०
असार	-	-	४१५.०	३.६८	२१५.०	४.५१
कुल जम्मा	१०५०.०	-	१३५१.०	-	१८४०.०	-

* आर्थिक वर्ष २०६१/६२ देखि ट्रेजरी बिल्स बिक्री बोलकबोल मौद्रिक उपकरणको रूपमा नेपाल राष्ट्र बैंकको पहलमा संचालनमा ल्याइएको छ ।

तालिका ७
ट्रेजरी बिल्स खरिद बोलकबोल *

(रु. करोडमा)

महिना	२०६१/६२		२०६२/६३		२०६३/६४	
	रकम	औसत भारत डिष्काउण्टदर (प्रतिशत)	रकम	औसत भारत डिष्काउण्टदर (प्रतिशत)	रकम	औसत भारत डिष्काउण्टदर (प्रतिशत)
साउन	-	-	-	-	-	-
भदौ	-	-	-	-	-	-
असोज	-	-	५३.००	४.९९	-	-
कात्तिक	४.९६	२.४३	३०.००	३.५२	-	-
मंसिर	-	-	-	-	-	-
पुस	-	-	-	-	-	-
माघ	१०७.२२	२.२९	-	-	-	-
फागुन	१९.००	२.११	-	-	-	-
चैत	-	-	-	-	-	-
वैशाख	-	-	-	-	-	-
जेठ	-	-	-	-	-	-
असार	-	-	-	-	-	-
कुल जम्मा	१३१.१८	-	८३.००	-	-	-

* आर्थिक वर्ष २०६१/६२ देखि ट्रेजरी बिल्स खरिद बोलकबोल मौद्रिक उपकरणको रूपमा नेपाल राष्ट्र बैंकको पहलमा सञ्चालनमा ल्याइएको छ ।

तालिका ८
रिपो बोलकबोल*

(रू. करोडमा)

महिना	२०६१/६२	२०६२/६३	२०६३/६४
साउन	-	-	-
भदौ	-	-	-
असोज	-	-	-
कात्तिक	१०५.००	-	-
मंसिर	१६१.००	-	-
पुस	-	-	-
माघ	२८०.००	४५.००	-
फागुन	३०.००	-	-
चैत	-	-	-
बैशाख	६०.००	-	२००.००
जेठ	-	-	-
असार	३२.००	-	-
कुल जम्मा	६६८.००	४५.००	२००.००

* आर्थिक वर्ष २०६१/६२ देखि ट्रेजरी बिल्सको रिपो बोलकबोल मौद्रिक

उपकरणको रुपमा नेपाल राष्ट्र बैंकको पहलमा सञ्चालनमा ल्याइएको छ ।

तालिका ९
रिभर्स रिपो बोलकबोल *

(रू. करोडमा)

महिना	२०६१/६२	२०६२/६३	२०६३/६४
साउन	-	-	२५९.००
भदौ	-	-	१५०.००
असोज	१५०.००	-	१५०.००
कात्तिक	-	५०.००	६१५.००
मंसिर	-	१५०.००	७५.००
पुस	२५७.००	२००.००	१०७.००
माघ	-	१००.००	-
फागुन	-	-	५०.००
चैत	१२०.००	१५०.००	-
वैशाख	-	-	-
जेठ	-	-	-
असार	-	-	२८.००
कुल जम्मा	५२७.००	६५०.००	१४३४.००

* आर्थिक वर्ष २०६१/६२ देखि ट्रेजरी बिल्सको रिभर्स रिपो बोलकबोल मौद्रिक उपकरणको रूपमा नेपाल राष्ट्र बैंकको पहलमा सञ्चालनमा ल्याइएको छ ।

तालिका १०
विदेशी मुद्रा बजार हस्तक्षेप कारोबार *

(रु. करोडमा)

महिना	२०६०/६१			२०६१/६२			२०६२/६३			२०६३/६४		
	खरिद	बिक्री	खुद तरलता प्रवाह/प्रशोधन	खरिद	बिक्री	खुद तरलता प्रवाह/प्रशोधन	खरिद	बिक्री	खुद तरलता प्रवाह/प्रशोधन	खरिद	बिक्री	खुद तरलता प्रवाह/प्रशोधन
साउन	७३.५४	-	७३.५४	१३५.७५	-	१३५.७५	१६९.९८	५२.२७	११७.७१	६५४.८७	-	६५४.८७
भदौ	१३३.७१	-	१३३.७१	२०६.७५	-	२०६.७५	२१६.०८	-	२१६.०८	४७४.६४	-	४७४.६४
असोज	३५२.९५	-	३५२.९५	३६८.७८	-	३६८.७८	३७८.३९	-	३७८.३९	५५९.३२	-	५५९.३२
कात्तिक	२६८.६०	-	२६८.६०	२४३.५१	१०८.८४	१३४.६६	६१९.५५	-	६१९.५५	५१३.४५	-	५१३.४५
मंसिर	२२५.७५	४९.६३	१७६.१२	३२३.३३	-	३२३.३३	४८२.६३	-	४८२.६३	६८७.६१	-	६८७.६१
पुस	२९०.१६	-	२९०.१६	४७१.८१	-	४७१.८१	४४८.७२	१३.१७	४३५.५५	५४२.०६	-	५४२.०६
माघ	१८९.३९	-	१८९.३९	२०९.०४	१७५.०५	३३.९८	२९३.५०	-	२९३.५०	३३६.३४	५१.१५	२८५.१९
फागुन	१९६.२७	-	१९६.२७	२१२.०२	-	२१२.०२	५२६.३०	-	५२६.३०	७२६.०३	-	७२६.०३
चैत	२९५.५४	-	२९५.५४	६२३.७८	-	६२३.७८	३९२.२८	-	३९२.२८	३५३.१९	-	३५३.१९
बैशाख	१९७.१२	४०.८९	१५६.२३	३८०.९०	७८.०३	३०२.८६	५०२.३८	-	५०२.३८	४५०.०१	-	४५०.०१
जेठ	४५८.४५	-	४५८.४५	२२८.८९	-	२२८.८९	९७५.२२	-	९७५.२२	५३९.५५	-	५३९.५५
असार	३३३.७३	११३.२३	२२०.५०	३८४.९१	-	३८४.९१	५८२.७२	-	५८२.७२	६५९.६०	-	६५९.६०
कुल जम्मा	३०१५.२०	२०३.७५	२८११.४६	३७८९.४७	३६१.९३	३४२७.५४	५५८७.७५	६५.४५	५५२२.३०	६४९६.६७	५१.१५	६४४५.५२

* विदेशी मुद्राको खरिद तथा बिक्री कारोबार वाणिज्य बैंकहरूको अनुरोध (पहल) मा हुने गरेको छ।

तालिका ११
विदेशी मुद्रा बजार हस्तक्षेप कारोबार *

(अमेरिकी डलर करोडमा)

महिना	२०६०/६१			२०६१/६२			२०६२/६३			२०६३/६४		
	खरिद	बिक्री	खुद तरलता प्रवाह/प्रशोचन	खरिद	बिक्री	खुद तरलता प्रवाह/प्रशोचन	खरिद	बिक्री	खुद तरलता प्रवाह/प्रशोचन	खरिद	बिक्री	खुद तरलता प्रवाह/प्रशोचन
साउन	०.९८	-	०.९८	१.८२	-	१.८२	२.४१	०.७४	१.६७	८.७५	-	८.७५
भदौ	१.७९	-	१.७९	२.७६	-	२.७६	३.०५	-	३.०५	६.३९	-	६.३९
असोज	४.७६	-	४.७६	४.९४	-	४.९४	५.३०	-	५.३०	७.६३	-	७.६३
कात्तिक	३.६४	-	३.६४	३.२९	१.४६	१.८३	८.४४	-	८.४४	७.११	-	७.११
मंसिर	३.०४	०.६७	२.३७	४.४५	-	४.४५	६.५०	-	६.५०	९.५९	-	९.५९
पुस	३.९२	-	३.९२	६.६२	-	६.६२	६.२३	०.१८	६.०५	७.६०	-	७.६०
माघ	२.५७	-	२.५७	२.९५	२.४५	०.५०	४.१२	-	४.१२	४.७६	०.७२	४.०४
फागुन	२.६७	-	२.६७	२.९९	-	२.९९	७.३६	-	७.३६	१०.२५	-	१०.२५
चैत	४.०६	-	४.०६	८.८०	-	८.८०	५.४७	-	५.४७	५.०९	-	५.०९
वैशाख	१.७३	०.५७	१.१६	५.३९	१.१०	४.२९	६.९३	-	६.९३	६.७५	-	६.७५
जेठ	६.२४	-	६.२४	३.२४	-	३.२४	१३.३०	-	१३.३०	८.२८	-	८.२८
असार	४.४९	१.५२	२.९७	५.४५	-	५.४५	७.८८	-	७.८८	१०.१३	-	१०.१३
कुल जम्मा	३९.८८	२.७६	३७.१२	५२.७०	५.०१	४७.६९	७६.९८	०.९२	७६.०६	९२.३०	०.७२	९१.५८

* विदेशी मुद्राको खरिद तथा बिक्री कारोवार वाणिज्य बैकहरूको अनुरोध (पहल) मा हुने गरेको छ ।

तालिका १२
स्थायी तरलता सुविधा *

(रु. करोडमा)

महिना	२०६१/६२	२०६२/६३	२०६३/६४
साउन	५८.५०	४०.००	-
भदौ	१८.९०	५५.००	३७.००
असोज	३३६.७३	२२.००	१५७.५०
कात्तिक	१५८३.६८	-	२१०.१५
मंसिर	२३६.२५	-	१०७.४७
पुस	२०.००	७५.३५	३०७.००
माघ	६२२.४८	२०.००	-
फागुन	११४०.२०	१६.००	३०.००
चैत	४०२.७९	९५.००	८६३.००
वैशाख	१०४.००	४८०.००	१३८२.१०
जेठ	६०.००	-	३५.००
असार	३४७.२१	१८५.००	१५६८.७०
कुल जम्मा	४९३०.७३	९८८.३५	४६९७.९२

* आर्थिक वर्ष २०६१/६२ देखि आन्तरिक भुक्तानी व्यवस्थाको सेफ्टी भल्मको रुपमा धितो कर्जाको रुपमा प्रयोग हुँदै आएको यो सुविधा कारोबार वाणिज्य बैकहरुको पहलमा हुने गरेको छ ।

तालिका १३
अन्तरबैंक कारोबार रकम

(रू. करोडमा)

महिना	२०५९/६०	२०६०/६१	२०६१/६२	२०६२/६३	२०६३/६४
साउन	५०९.५०	४८७.००	४३०.९०	२०५५.४२	१३३९.७०
भदौ	४२३.००	१३८०.५०	१३१६.५०	२४६७.०५	१८८३.००
असोज	४२४.००	१२५७.५०	१२१४.५०	१२०२.१०	१५८५.५०
कात्तिक	३६१.००	१४७५.९०	९०५.६०	१०३६.९०	१४८८.००
मंसिर	३००.००	७९०.००	११०१.८०	१५५३.३०	१४१८.००
पुस	४२२.५०	१३४६.००	११०३.००	११२५.५५	१७३९.५०
माघ	५००.९०	८०८.००	१२७१.००	१४५४.१०	८९६.२०
फागुन	४३३.००	२८०.००	९५०.००	२००७.५०	७७१.३०
चैत	३५५.००	५८६.००	१८१६.२०	१५६५.४०	७२९.५०
वैशाख	५१८.००	९०७.००	१३०५.००	७९७.००	२०३०.००
जेठ	४०६.००	५६५.००	१८३३.४३	१०२४.५०	१७३९.७०
असार	५२०.००	१४३५.९०	२०३५.८५	१२८६.२०	१३९८.००
कुल जम्मा	५१७२.९०	११३१८.८०	१५२८३.७८	१७५७५.०२	१७०१८.४०

तालिका १४
नयाँ ट्रेजरी बिल्स निष्कासन

(रु. करोडमा)

महिना	२०६१/६२	२०६२/६३	२०६३/६४
साउन	-	-	-
भदौ	-	-	-
असोज	५०.००	११८.५०	-
कात्तिक	८५.००	-	२४८.००
मंसिर	-	-	-
पुस	८५.००	१९५.००	-
माघ	-	-	१००.००
फागुन	१४.१२	-	२१८.००
चैत	१३०.००	२९६.२५	७३.००
वैशाख	५०.००	-	-
जेठ	१००.००	२००.००	-
असार	३३.००	२७३.६७	५६६.१६
कुल जम्मा	५४७.१२	१०८३.४२	१२०५.१६

तालिका १५
व्याजदर संरचना
(प्रतिशत प्रतिवर्ष)

वर्ष महिना	२०६० असार	२०६१ असार	२०६२ असार	२०६२ असोज	२०६२ पुस	२०६२ चैत	२०६३ असार	२०६३ असोज	२०६३ पुस	२०६३ चैत	२०६४ असार
क. रेपोलिसी रेट											
अनिवार्य नगद मौज्जात (सीआरआर)	६.०	६.०	५.०	५.०	५.०	५.०	५.०	५.०	५.०	५.०	५.०
बैंकदर	५.५०	५.५०	५.५०	६.००	६.००	६.२५	६.२५	६.२५	६.२५	६.२५	६.२५
पुनरकर्जा दर											
रुग्ण उद्योगहरुलाई जाने कर्जामा	३.००	२.००	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०
निर्यातको लागि स्वदेशी मुद्रामा दिइने कर्जा र ग्रामीण विकास बैंकहरुलाई जाने कर्जा	४.५०	४.५०	३.००	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०
निर्यातको लागि विदेशी मुद्रामा दिइने कर्जा	२.००	२.००	२.००	३.२५	३.२५	३.२५	३.२५	३.२५	३.२५	३.२५	३.२५
स्थायी तरलता सुविधा पेंनाल व्याजदर [#]	-	-	१.५	१.५	१.५	१.५	१.५	१.५	१.५	१.५	१.५
ख. सरकारी सेक्युरिटी											
ट्रेजरी बिल्ल* (२८ दिने)	-	१.८२	-	२.६२	१.५९	२.५४	२.४०	२.०१	२.३७	१.५०	२.१३
ट्रेजरी बिल्ल* (९१ दिने)	२.९८	१.४७	३.९४	३.९०	२.४६	२.८९	३.२५	२.५४	२.६७	१.८५	२.७७
ट्रेजरी बिल्ल* (१८२ दिने)	-	-	४.४२	३.७०	२.५७	३.७७	३.८६	२.७८	३.२५	२.६७	३.५१
ट्रेजरी बिल्ल* (३६४ दिने)	४.९३	३.८१	४.७९	३.८७	३.४२	४.३१	४.०४	३.७८	३.१४	३.०९	४.००
विकास ऋण पत्र	३.०-८.०	३.०-८.०	३.०-८.०	३.०-८.०	३.०-८.०	३.०-६.७५	३.०-६.७५	३.०-६.७५	३.०-६.७५	३.०-६.७५	३.०-६.७५
राष्ट्रिय/नागरिक बचत पत्र	७.०-१३.०	६.५-१३.०	६.५-१३.०	६.५-१३.०	६.५-१३.०	६.०-१३.०	६.०-८.५	६.०-८.५	६.०-८.५	६.०-८.५	६.०-८.५
ग. अन्तर बैंक कारोबार दर	४.५०	०.७१	४.७१	३.१८	१.२२	१.९७	२.१३	२.११	३.०३	१.६९	३.०३
घ. बाणिज्य बैंकहरु											
१. निक्षेपमा दिने व्याजदर											
बचत निक्षेप	२.५-६.०	२.०-५.०	१.७५-५.०	२.०-५.०	२.०-५.०	२.०-५.०	२.०-५.०	२.०-५.०	२.०-५.०	२.०-५.०	२.०-५.०
आवधिक निक्षेप											
१ महिना	०.००	२.०-३.५	१.७५-३.५	१.५-३.५	१.५-३.५	१.५-३.५	१.५-३.५	१.५-३.५	१.५-३.५	१.५-३.५	१.५-३.५
३ महिना	२.०-५.०	२.०-४.०	१.५-४.०	१.५-३.५	१.५-४.०	१.५-४.०	१.५-४.०	१.५-४.०	१.५-४.०	१.५-४.०	१.५-४.०
६ महिना	२.५-६.०	२.०-४.५	२.५-४.५	१.७५-४.५	१.७५-४.५	१.७५-४.५	१.७५-४.५	१.७५-४.५	१.७५-४.५	१.७५-४.५	१.७५-४.५
१ वर्ष	३.०-७.०	२.७५-५.७५	२.२५-५.०	२.२५-५.०	२.२५-५.०	२.२५-५.०	२.२५-५.०	२.२५-५.०	२.२५-५.०	२.२५-५.०	२.२५-५.०
२ वर्ष र सोभन्दा माथि	३.२५-७.५	३.०-६.०	२.५-६.०५	२.५-६.०५	२.५-६.४	२.५-६.४	२.५-६.४	२.५-६.४	२.५-६.४	२.५-६.४	२.५-६.४
२. कर्जामा दिने व्याजदर											
उद्योग	८.५०-१४.०	८.५-१३.५	८.२५-१३.५	८.०-१३.५	८.०-१३.५	८.०-१३.५	८.०-१३.५	८.०-१३.५	८.०-१३.५	८.०-१३.५	८.०-१३.५
कृषि	१०.५-१४.५	१०.५-१३	१०-१३	९.५-१३	९.५-१३	९.५-१३	९.५-१३	९.५-१३	९.५-१३	९.५-१३	९.५-१३
निर्यात वील	४.०-१२.५	४.०-११.५	४.०-१२.०	४.०-१२.०	४.०-११.५	४.०-११.५	४.०-११.५	४.०-११.५	४.०-११.५	४.०-११.५	४.०-११.५
व्यापारिक कर्जा	७.५०-१६.०	९-१४.५	८.०-१४	८.०-१४	८.०-१४	८.०-१४	८.०-१४	८.०-१४	८.०-१४	८.०-१४	८.०-१४
अर्धविकल्प	१०.०-१७.०	१०.०-१६.०	५-१४.५	६.५-१४.५	६.५-१४.५	६.५-१४.५	६.५-१४.५	६.५-१४.५	६.५-१४.५	६.५-१४.५	६.५-१४.५
मुद्रा स्फीति (वार्षिक औसत)	४.८	४.०	४.५				८.०				६.४

* भारत औसत डिफ्लेक्टर दर

अधिल्लो हप्ताको ९१ दिने ट्रेजरी बिल्लको भारत औसत व्याजदरमा पेंनाल व्याजदर थपगरेर स्थायी तरलता सुविधा व्याजदर निर्धारण गर्ने गरिएको।

तालिका १६
भारित औसत ९१ दिने ट्रेजरी बिल्स दर (प्रतिशत)

आर्थिक वर्ष	महिना												वार्षिक औसत
	साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत	बैशाख	जेठ	असार	
२०४८/४९	८.४३	८.७८	८.८४	८.७०	८.८२	८.९३	९.३३	९.५६	९.६०	९.६४	९.५९	९.६४	९.२४
२०४९/५०	१०.१७	१०.४५	१२.१७	११.६८	१२.०३	१२.३६	१२.५७	१२.४३	११.३०	९.५६	११.२८	११.९२	११.३४
२०५०/५१	८.४९	५.९४	७.२४	८.७४	६.०५	३.९३	७.५७	७.५६	६.३८	४.९३	५.३१	६.०१	६.५०
२०५१/५२	६.३६	६.२६	६.५४	७.०२	६.९१	६.९९	७.३८	७.९७	८.१२	७.९४	७.८९	८.३३	७.३५
२०५२/५३	८.३४	८.६१	८.७८	९.१४	९.६९	११.८३	१२.६८	१२.२१	१०.९३	१२.७०	१२.८८	१२.६६	१०.९३
२०५३/५४	१२.१८	११.७५	११.४३	११.६३	११.५१	११.४७	११.६२	१०.९९	९.७७	८.५१	६.०३	५.६२	१०.२२
२०५४/५५	४.८७	३.३६	३.८१	३.३६	२.६३	२.७१	३.९०	४.००	४.१७	३.४४	३.२४	२.८७	३.५२
२०५५/५६	१.६१	०.९०	०.८५	२.८८	३.२४	३.२९	१.६१	१.२१	२.१६	३.०९	३.३५	३.३२	२.३३
२०५६/५७	३.४०	२.९०	३.४१	४.०९	३.९९	४.४४	५.१६	५.६०	५.४६	५.७३	५.४६	५.३६	४.६६
२०५७/५८	५.४३	५.२२	४.८७	५.२४	५.३०	५.२६	५.१७	४.५५	३.८७	४.६७	४.९४	४.९५	४.९६
२०५८/५९	४.७८	३.७८	४.६६	४.९६	४.९५	४.८५	५.१९	५.३९	५.०५	४.८६	४.५२	३.७८	४.७१
२०५९/६०	३.४२	३.४९	३.६०	४.०३	३.७५	४.१०	४.०१	३.९१	४.०६	२.९१	१.६७	२.९८	३.४८
२०६०/६१	४.०३	३.६६	३.७०	३.६८	३.८५	३.९५	३.९४	३.८१	१.७०	०.७०	०.८२	१.४७	२.९३
२०६१/६२	०.६२	०.६३	१.३४	१.९७	२.४०	२.०८	२.३८	२.९४	३.११	३.७०	३.८२	३.९४	२.४६
२०६२/६३	२.२६	३.३८	३.१०	२.६९	२.२०	२.४६	२.२०	२.६५	२.८९	३.६३	३.३१	३.२५	२.८४
२०६३/६४	२.९९	२.७८	२.५४	२.११	१.९८	२.६७	२.६०	२.३६	१.८५	२.४३	२.१७	२.७७	२.४२

तालिका १७
भारित औसत ३६४ दिने ट्रेजरी बिल्स दर (प्रतिशत)

आर्थिक वर्ष	महिना												वार्षिक औसत
	साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत	बैशाख	जेठ	असार	
२०५३/५४	-	-	-	-	-	११.९६	-	-	१०.५३	-	८.९८	-	१०.३४
२०५४/५५	-	-	-	-	-	६.३०	-	-	७.२५	-	६.९९	-	६.८६
२०५५/५६	-	-	-	-	-	-	-	-	४.९१	५.४२	५.३१	-	५.१३
२०५६/५७	-	-	-	-	५.६७	५.५७	६.०८	७.२८	६.१४	-	-	-	६.१६
२०५७/५८	-	-	-	-	५.७३	५.४४	५.४६	५.११	४.९२	५.२७	५.५२	५.६२	५.२६
२०५८/५९	-	-	-	-	५.५१	५.१५	५.६६	५.५६	५.१४	५.०४	४.९९	४.४३	५.२०
२०५९/६०	-	-	-	-	४.०८	४.४६	४.२२	४.९४	५.१३	४.६३	३.३१	४.९३	४.७१
२०६०/६१	५.३१	५.१८	५.३०	५.१५	५.१२	४.९५	४.७०	४.०४	३.०२	२.६५	२.५७	३.८१	४.१५
२०६१/६२	-	-	३.५३	-	३.०६	२.४९	२.७८	३.५४	३.९८	४.८४	४.८७	४.७९	४.३२
२०६२/६३	-	-	३.८७	३.९३	३.०९	३.४२	३.५०	३.८०	४.३१	४.२०	३.७४	४.०४	३.९५
२०६३/६४	-	-	३.७८	३.३३	३.०४	३.१४	३.२१	३.०१	३.०९	३.५५	३.१९	४.००	३.५०

तालिका १८
भारित औसत अन्तरबैंक कारोबार दर (प्रतिशत)

महिना/वर्ष	२०५९/६०	२०६०/६१	२०६१/६२	२०६२/६३	२०६३/६४
साउन	२.९८	४.१५	१.०२	२.४७	२.०७
भदौ	२.५०	२.६७	०.३९	३.८७	१.८३
असोज	३.३१	३.६०	०.८३	३.१८	२.११
कात्तिक	४.०५	४.२१	२.२४	२.३६	१.२०
मंसिर	३.६२	४.६३	३.५४	०.९६	१.३४
पुस	३.८३	४.६८	३.४९	१.२२	३.०३
माघ	३.६१	४.८२	३.९५	२.४८	२.०१
फागुन	३.६७	३.६७	४.३३	२.८४	१.३९
चैत	३.५८	०.८३	४.५०	१.९७	१.६९
बैशाख	४.०६	१.०१	४.२८	३.५२	३.३५
जेठ	३.५९	०.९९	४.११	१.७७	२.७२
असार	४.५०	०.७१	४.७१	२.१३	३.०३
वार्षिक औसत	३.६२	३.०३	३.३९	२.४७	२.२६

तालिका १९
सरकारी वित्त स्थिति^१
(नगद प्रवाहको आधारमा)
(वार्षिक तथ्यांकमा आधारित)

(रु. करोडमा)

शीर्षक	आर्थिक वर्ष			प्रतिशत परिवर्तन	
	२०६१/६२	२०६२/६३	२०६३/६४ ^अ	६२/६३	६३/६४
विनियोजित खर्च	९२८०.१४	१०४०२.२६	१२७७३.३१	१२.१	२२.८
चालू खर्च	५९९८.३५	६५४१.५२	७४८३.८६	९.१	१४.४
पूँजीगत खर्च	१७८९.१३	२२०३.२९	३४०१.३४	२३.१	५४.४
क. आन्तरिक साधन / श्रोत र ऋण	१७६१.७४	१९०८.३३	२८२४.७९	८.३	४८.०
ख. वैदेशिक अनुदान	२७.३९	२९४.९६	५७६.५५	९७६.९	९५.५
सांवा भुक्तानी	१३५३.६३	१४२६.७८	१६७६.१७	५.४	१७.५
अन्य (फ्रिज)	१३९.०३	२३०.६७	२११.९४	६५.९	-८.१
खर्च नभई बाँकी रहेको सरकारी मौज्जात	२४२.०३	२३८.५९	३३५.६३	-१.४	४०.७
चालू खर्च	९६.५८	८३.४५	१०४.९९	-१३.६	२५.८
पूँजीगत खर्च	१४५.१५	१५४.८३	२३०.१९	६.७	४८.७
सांवा भुक्तानी	०.३०	०.३१	०.४५	३.३	४५.२
यथार्थ खर्च	९०३८.११	१०१६३.६७	१२४३७.६८	१२.५	२२.४
चालू खर्च	५९०१.७७	६४५८.०७	७३७८.८७	९.४	१४.३
पूँजीगत खर्च	१६४३.९८	२०४८.४६	३१७१.१५	२४.६	५४.८
सांवा भुक्तानी	१३५३.३३	१४२६.४७	१६७६.७२	५.४	१७.५
अन्य (फ्रिज)	१३९.०३	२३०.६७	२११.९४	६५.९	-८.१
साधन श्रोत	७६०८.५७	८५२०.८९	१०६३६.६७	१२.०	२४.८
राजस्व	७०१२.२८	७२२८.२१	८७१९.९७	३.१	२०.६
वैदेशिक अनुदान	५२४.६४	८८८.४९	१२७४.९०	६९.४	४३.५
गैरबजेटरी आय, खुद	७५.३८	१३०.४५	४९९.२८	७३.१	२८२.७
अन्य आय #	०.९५	-६०.२१	०.३४	-६४३७.९	-१००.६
मु.अ.क.	-४.६८	१७.११	-१३.११	-४६५.६	-१७६.६
स्थानीय निकाय हिसाव	-	३१६.८४	१५५.२९	-	-५१.०
न्यून (-) बचत (+)	-१४२९.५४	-१६४२.७८	-१८०१.०१	१४.९	९.६
न्यून व्यहोरिने श्रोतहरू	१४२९.५४	१६४२.७८	१८०१.०१	१४.९	९.६
आन्तरिक ऋण	१२०८.५७	१२५८.२०	१३५८.५८	४.१	८.०
क. ट्रेजरी बिल्स	५४७.१२	१०८३.४२	१२०४.१५	९८.०	११.२
ख. विकास ऋणपत्र	३००.००	७५.००	५५०.००	-७५.०	६३३.३
ग. राष्ट्रिय बचतपत्र	२१.६९	-	-	-१००.०	-
घ. नागरिक बचतपत्र	२५.००	२५.००	३४.०८	-	३६.३
ड०. अधिविक्रय ⁺	२६२.३०	१०७.१०	-४२०.१०	-५९.२	-४९२.३
च. अन्य [@]	५२.४६	-३२.३२	-१०.५५	-१६१.६	-६७.४
वैदेशिक ऋण	२२०.९७	३८४.५८	४४२.४३	७४.०	१५.०

१ = नेपाल राष्ट्र बैंकको रेकर्ड अनुसार ।

= गा.वि.स। जि.वि.स. लाई वितरण भएको रकममध्ये खर्च नभई बाँकी रहेको रकम परिवर्तन ।

+ = ऋणात्मक चिन्ह (-) ले बचत जनाउँछ ।

@ = नेपाल सरकारको कारोवारबाट आर्जित व्याज तथा अन्य ।

अ = अपरिष्कृत ।

तालिका २१
वैदेशिक व्यापार *
(आर्थिक वर्षको प्रथम एघार महिनामा)

(रु. करोडमा)

	२०५९/६०	२०६०/६१	२०६१/६२	२०६१/६२	२०६२/६३ ^प	२०६२/६३	२०६३/६४ ^म	प्रतिशत परिवर्तन	
	वार्षिक	वार्षिक	११ महिना	वार्षिक	११ महिना	वार्षिक	११ महिना	६२/६३	६३/६४
कुल निर्यात	४९९३.०६	५३९१.०७	५३४६.२२	५८७०.५७	५५०२.७२	६०२३.४१	५५४५.९९	२.९	०.८
भारततर्फ	२६४३.००	३०७७.७१	३५४१.५९	३८९१.६९	३७३६.३५	४०७१.४७	३८१५.८१	५.५	२.१
अन्य मुलुकहरुतर्फ	२३५०.०६	२३१३.३६	१८०४.६३	१९७८.८८	१७६६.३७	१९५१.९४	१७३०.१८	-२.१	-२.०
कुल आयात	१२४३५.२१	१३६२७.७१	१३३५८.९२	१४९४७.३६	१५५७०.६५	१७३७८.०३	१७२८६.९८	१६.६	११.०
भारतबाट	७०९२.४२	७८७३.९५	७९९६.७२	८८६७.५५	९५६०.२३	१०७१४.३१	१०५९६.६१	२०.८	१०.८
अन्य मुलुकहरुबाट	५३४२.७९	५७४३.७६	५४४२.२०	६०७९.८१	६०१०.४२	६६६३.७२	६६९०.३७	१०.४	११.३
व्यापार सन्तुलन	-७४४२.१५	-८२३६.६४	-८०१२.७०	-९०७६.७९	-१००६७.९३	-११३५४.६२	-११७४०.९९	२५.६	१६.६
भारतसंग	-४४४९.४२	-४७९६.२४	-४३७५.१३	-४९७५.८६	-५८२३.८८	-६६४२.८४	-६७८०.८०	३३.१	१६.४
अन्य मुलुकहरुसंग	-२९९२.७३	-३४४०.४०	-३६३७.५७	-४१००.९३	-४२४४.०५	-४७११.७८	-४९६०.१९	१६.७	१६.९
कुल व्यापार	१७४२८.२७	१९०१८.७८	१८७०५.१४	२०८१७.९३	२१०७३.३७	२३४०१.४४	२२८३२.९७	१२.७	८.३
भारतसंग	९७३५.४२	१०९५१.६६	११४४८.३१	१२७५९.२४	१३२९६.५८	१४७०८.७८	१४४१२.४२	१६.०	८.४
अन्य मुलुकहरुसंग	७६९२.८५	८०६७.१२	७२४६.८३	८०५८.६९	७७७६.७९	८६६९.६६	८४२०.५५	७.३	८.३
१. निर्यात / आयात अनुपात	४०.२	३९.६	४०.०	३९.३	३५.३	३४.७	३२.१		
भारतसंग	३७.३	३९.१	४४.७	४३.९	३९.१	३८.०	३६.०		
अन्य मुलुकहरुसंग	४४.०	४०.२	३३.२	३२.५	२९.४	२९.३	२५.९		
२. कुल निर्यात अनुपात									
भारतसंग	५२.९	५७.१	६६.२	६६.३	६७.९	६७.६	६८.८		
अन्य मुलुकहरुसंग	४७.१	४२.९	३३.८	३३.७	३२.१	३२.४	३१.२		
३. कुल आयात अनुपात									
भारतबाट	५७.०	५७.८	५९.३	५९.३	६१.४	६१.७	६१.३		
अन्य मुलुकहरुबाट	४३.०	४२.२	४०.७	४०.७	३८.६	३८.३	३८.७		
४. कुल व्यापार सन्तुलन अनुपात									
भारतसंग	५९.८	५८.२	५४.६	५४.८	५७.८	५८.५	५७.८		
अन्य मुलुकहरुसंग	४०.२	४१.८	४५.४	४५.२	४२.२	४१.५	४२.२		
५. कुल व्यापार अनुपात									
भारतसंग	५५.९	५७.६	६१.३	६१.३	६३.१	६३.२	६३.१		
अन्य मुलुकहरुसंग	४४.१	४२.४	३८.७	३८.७	३६.९	३६.८	३६.९		
६. कुल व्यापारमा निर्यात र आयातको अनुपात									
निर्यात	२८.६	२८.३	२८.६	२८.२	२६.१	२५.७	२४.३		
आयात	७१.४	७१.७	७१.४	७१.८	७३.९	७४.३	७५.७		

* = बसार तथ्यांकमा आधारित

प = परिष्कृत

ब = अनुमानित

तालिका २२
शोधनान्तर स्थिति

(रु. करोडमा)

शीर्षक	२०५९/६० वार्षिक	२०६०/६१ वार्षिक	२०६१/६२		२०६२/६३ ^प		२०६३/६४ ^म		प्रतिगत परिवर्तन दश महिना	
			दश महिना	वार्षिक	दश महिना	वार्षिक	दश महिना	वार्षिक	२०६२/६३	२०६३/६४
क. चालू खाता	११६१.५	१४४९.८	१२४७.९	११४५.५	१३४१.२	१४२२.५	४७२.४	७५.५	३.३	-६५.८
निर्यात (वस्तु) एफ. ओ. वी.	५०७६.१	५५२२.८	४९१९.८	५९९५.६	५०८४.०	६१४८.२	५१४८.४	३.३	१.३	-
तेल	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
अन्य	५०७६.१	५५२२.८	४९१९.८	५९९५.६	५०८४.०	६१४८.२	५१४८.४	३.३	१.३	-
आयात (वस्तु) एफ. ओ. वी.	-१२१०५.३	-१३२९१.०	-११७०७.२	-१४४५१.८	-१३७४९.६	-१५५४५.१	-१४००७.५	१७.४	९.१	-
पेट्रोलियम पदार्थ	-१८८१.२	-२०१६.७	-२१३०.१	-२६६५.४	-२६१०.१	-३३६५.७	-२७७९.०	२२.५	४.९	-
अन्य	-१०२२४.१	-११२७४.३	-९५७७.१	-११७८६.४	-१११३९.५	-१३१७८.४	-११२२८.५	१६.९	१०.१	-
व्यापार सन्तुलन	-१०९३९.२	-११८४१.२	-९५६०.३	-१३३०६.३	-९६७८.४	-१११२३.६	-९२६५.१	२७.७	१३.७	१३.७
बुद्ध सेवा आय	७०५.०	९०७.५	२३३.३	-२०३.४	-३६७.८	-६८१.८	-६१७.९	-१६८.७	६८.०	६८.०
सेवा आय	२६५१.९	३४३१.६	२९८७.१	२६००.२	२२४९.५	२६४७.०	२७०४.३	२.९	२०.२	-
यात्रा	११७४.८	१८१४.७	१७७३.९	१७४६.४	१७७३.९	१५५६.६	१५५६.६	०.०	३.३	-
अन्य नगरीको सरकारी आय	६६२.४	७५४.४	५४९.३	६८०.५	६३९.६	७४४.२	१०८२.२	१६.४	६९.२	-
अन्य	८१४.७	९०२.५	६६३.९	८७३.३	८०९.०	९४७.२	७९२.०	२१.०	-२.१	-
सेवा भुक्तानी	-१९४६.९	-२४२४.१	-२१६३.६	-२८०३.६	-२६१७.३	-३३२८.८	-३३२८.८	२१.०	२६.९	-
यातायात	-८६१.८	-९३८.२	-८६८.०	-१०६०.२	-१०१७.८	-१२५९.९	-११९८.९	१७.२	१७.८	-
यात्रा	-६१७.२	-१००२.२	-७२०.६	-९६९.२	-९६६.०	-११९६.१	-१३०९.१	३४.२	३५.४	-
अन्य	-४६७.९	-४८३.७	-४४९.३	-७७४.२	-७७४.२	-९३३.५	-८७४.२	१०.१	२८.५	-
व्यापार तथा सेवा क्षेत्रको सन्तुलन	-६३२४.३	-६९३४.७	-६७२७.२	-८७७९.६	-९०३३.४	-११६८७.७	-१०४७६.१	३३.५	१९.०	१९.०
बुद्ध आय	४७६.६	-१६८.४	-३९.१	१६३.७	२८४.०	४९५.६	५२३.८	-८२५.६	८५.४	८५.४
आय प्राप्ती	४४८.७	३८४.२	४६०.५	७७५.२	८१७.३	११४३.२	११२८.२	७७.५	३८.०	-
आय भुक्तानी	-४१६.३	-४५२.६	-४९९.७	-६११.५	-५३३.३	-६४७.६	-६०४.४	६.७	१३.३	-
व्यापार, सेवा तथा आय सन्तुलन	-६३२९.६	-७०९९.१	-६८०३.७	-८६१६.०	-९०४९.४	-१११९२.१	-९९५२.३	२८.६	१३.७	१३.७
बुद्ध ट्रान्स्फर	७५५.३	८५८.९	८०५.१	९७७.५	१००९.५	१२६१.६	१०४२४.७	२५.३	३.३	३.३
ट्रान्स्फर आय	७७७.५	८९१.२	८३३.२	१०१३.०	१०४६.८	१३०८.२	१०७३.१	२५.७	३.९	-
अनुदान	१३८४.२	१९५५.८	१८००.४	२१०७.२	१६११.९	१८८५.१	१६१०.४	-१०.५	-०.१	-
निजी क्षेत्रको विप्रेषण	५४२०.३	५८५८.५	५३०१.१	६५४५.१	७७८७.४	९७८९.९	८०२७.५	४६.९	३.१	-
पेन्सन	७३२.७	७९०.६	१०४९.०	१२५०.२	९४७.५	१२००.८	१०३७.५	-९.७	९.५	-
अन्य	२३९.२	३११.०	१८०.०	२१९.५	१२१.८	२३९.५	११७.४	३२.०	-३.६	-
ट्रान्स्फर भुक्तानी	-२२३.२	-४२७.३	-२८०.०	-३६०.६	-३७८.१	-४७९.६	-३८८.४	-३८.०	-२.५	-
ख. पूँजी खाता (पूँजी ट्रान्स्फर)	५३९.४	१५४.२	८६.७	१५७.४	२६९.०	३१०.७	३६५.३	२१०.४	३५.४	३५.४
जम्मा (क+ख)	१७००.९	१६०५.०	१३३२.५	१३११.९	१६१०.२	१७३३.२	८३६.६	२०.७	-४.८	-४.८
ग. वित्तीय खाता (समूह ड बाहेक)	-१७१९.९	-२१५४.०	-२१०६.३	-२४५३.७	-२९९.८	-१३२.५	-३०७.०	-६७.७	९.७	९.७
प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी आप्रवाह	९६.१	-	२.६	१३.६	-४३.५	-४७.०	१९.५	-१७४.६	-१४४.९	-
पोर्टफोलियो लगानी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
अन्य लगानी: सम्पत्ति	-३४६३.०	-३२५९.१	-२१८२.२	-२१८६.३	-१२४२.५	-१४००.९	-९८६.६	-४३.१	-२०.६	-
व्यापारिक साख	१०४.१	-२२४.८	-२११.१	-३२.४	-२३९.४	-१६३.०	-५१३.१	१३.४	११४.३	-
अन्य	-३४६७.१	-३०३४.९	-१९७३.३	-२१५३.९	-१००३.२	-१२३७.९	-४७३.१	-४९.१	-५२.८	-
अन्य लगानी: दायित्व	१६४६.९	११०५.१	७३.२	३८१.०	१००६.२	१३१५.५	६६०.१	१२७५.१	-३४.४	-
व्यापारिक साख	१६८९.९	३६३.०	-१७९.४	-४४८.९	८६५.८	९२३.३	२१९.६	-५८२.६	-७४.६	-
ऋण	-५.२	३३२.५	७.६	७४.४	-७१.१	५२.७	४७.९	-१०२९.५	-१६७.३	-
सरकार	-४३.३	३४७.९	५.६	१३०.०	-९०.१	७०.४	१०४.३	-२५९.७	-२१५.७	-
ऋण प्राप्ती	५२३.६	९२४.५	५५९.२	७२५.४	४६९.९	७६९.९	७०५.६	-१७.४	५२.८	-
साँवा भुक्तानी	-५६६.९	-५७६.६	-५०२.८	-५९५.३	-५५१.९	-६९८.७	-६०१.३	९.८	८.९	-
अन्य क्षेत्र	३८.०	-१५.४	-४.८	-५५.६	१९.०	-१७.७	-५.६	-१३८.९	-३९७.२	-
मुद्रा तथा निक्षेप	-३७.८	४०९.६	२४४.९	-६.५	२११.५	३३९.५	३९२.६	-१३.६	८५.६	-
नेपाल राष्ट्र बैंक	-२.३	-७.७	४.६	४.६	-१.२	-११.७	०.३	-३६५.३	-१०२.४	-
वाणिज्य बैंकहरू	-३५.५	४१७.४	२४०.३	-११.१	२२३.८	३५१.१	३९२.४	-६.९	७५.३	-
अन्य दायित्व	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जम्मा (क+ख+ग)	-१९९.०	-४४९.०	-७७३.८	-१२४१.९	१३३०.४	१६००.७	५२९.७	-२७२.४	-६०.२	-६०.२
घ. बुद्ध विविध पूँजी आप्रवाह	४१७.६	२५५९.१	१५९१.४	१८०९.६	१३०.९	१३०८.६	५५०.२	-४१.५	-४०.९	-४०.९
जम्मा (क+ख+ग+घ)	३९८.६	२०९०.१	८१९.६	५६७.७	२२६९.२	२९०९.३	१०७९.९	१७५.९	-४२.२	-४२.२
ङ. सांख्यिकी तथा सम्बन्धित शीर्षक	-३९८.६	-२०९०.१	-८१९.६	-५६७.७	-२२६९.२	-२९०९.३	-१०७९.९	१७५.९	-४२.२	-४२.२
सांख्यिकी सम्पत्ति	-३६८.५	-२०६५.८	-८९८.१	-६४६.२	-२२६९.२	-२९०९.३	-१२३५.५	१५१.८	-४५.४	-
नेपाल राष्ट्र बैंक	-७८१.०	-१९४०.८	-५१०.०	-३२५.१	-१२८०.५	-२१३९.८	-१०६०.२	१५१.१	-१७.२	-
वाणिज्य बैंकहरू	४१२.५	-१९४.०	-३८८.०	-३२९.१	-९८०.७	-७६९.५	-१७५.७	१५२.७	-८२.२	-
आई. एम. एफ. कर्जा उपयोग	-३०.१	५५.७	७.५	७.५	-	-	-१००.०	-	-	-
बुद्ध वैदेशिक सम्पत्तिमा परिवर्तन (-/बृद्धि)	-४३६.३	-१६००.५	-५७४.७	-५७४.२	-२०४९.७	-२५६९.९	-६८५.२	२५६.६	-६६.५	-६६.५

प: परिष्कृत
अ: अपरिष्कृत

तालिका २३
बैंकिंग क्षेत्रसंग रहेको कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति
(आर्थिक वर्षको पहिलो दश महिनामा)

(रु. करोडमा)

	असार २०६०	असार २०६१	वैशाख २०६२	असार २०६२	वैशाख २०६३	असार २०६३	वैशाख ^ब २०६४	प्रतिशत परिवर्तन	
								असारदेखि वैशाख	
								२०६३	२०६४
नेपाल राष्ट्र बैंक	८६९६.६१	१०७९१.५९	१०७२७.९७	१०४४२.३७	१२१५२.५०	१३२०६.१३	१२९७२.९४	१६.४	-१.८
परिवर्त्य विदेशी मुद्रा	७६७५.२०	९६२३.५९	१०१२२.५४	१००८२.३६	११४७९.५९	१२४२४.०९	१२५४३.६१	१३.९	१.०
अपरिवर्त्य विदेशी मुद्रा	१०२१.४१	११६८.००	६०५.४३	३६०.०१	६७६.९१	७८२.०४	४२९.३३	८६.९	-४५.१
वणिज्य बैंकहरू	२१२६.३३	२२२८.९२	२६१९.३३	२५४७.२७	३५१०.९९	३३०६.५४	३४८२.१३	३७.८	५.३
परिवर्त्य विदेशी मुद्रा	२०४४.९२	२०७०.९१	२४९६.६६	२३१५.४९	३२६२.३८	३१७९.०७	३२६२.१३	४०.९	२.६
अपरिवर्त्य विदेशी मुद्रा	१०१.४१	१५८.०१	१२२.६७	२३१.७८	२४८.६१	१२७.४७	२२०.००	७.३	७२.६
कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति	१०८२२.९४	१३०२०.५१	१३३४७.३०	१२९८९.६४	१५६६३.४९	१६५१२.६७	१६४५५.०७	२०.६	-०.३
परिवर्त्य विदेशी मुद्रा	९७००.१२	११६९४.५०	१२६१९.२०	१२३९७.८५	१४७४१.९७	१५६०३.१६	१५८०५.७४	१८.९	१.३
कुल सञ्चितिमा परिवर्त्य मुद्राको अंश (प्रतिशतमा)	८९.६	८९.८	९४.५	९५.४	९४.१	९४.५	९६.१		
अपरिवर्त्य विदेशी मुद्रा	११२२.८२	१३५२.०१	७२८.१०	५५१.७९	९२१.५२	९०९.५१	६४९.३३	५५.७	-२८.६
कुल सञ्चितिमा अपरिवर्त्य मुद्राको अंश (प्रतिशतमा)	१०.४	१०.२	५.५	४.६	५.९	५.५	३.९		
आयात धान्न सक्ने क्षमता (महिनामा)									
बस्तु	१०.४	११.५	११.१	१०.४	११.३	११.४	१०.७	-	-
बस्तु तथा सेवा	९.०	९.७	९.४	८.८	९.५	९.६	८.८	-	-
१. कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति	१०८२२.९४	१३०२०.५१	१३३४७.३०	१२९८९.६४	१५६६३.४९	१६५१२.६७	१६४५५.०७	२०.६	-०.३
२. सुन, एस डी आर, आइ एम एफ गोल्ड ट्रान्चे	१०७.६९	११६.०९	१०३.३९	१०२.०५	१०५.५५	१०६.८७	५९.७१	३.४	-४४.१
३. कुल वैदेशिक सम्पत्ति (१+२)	१०९३०.६३	१३१३६.६०	१३४५०.६९	१३०९१.६९	१५७६९.०४	१६६१९.५४	१६५१४.७८	२०.५	-०.६
४. वैदेशिक दायित्व	१७८९.९३	२२२९.१४	२५७२.९९	२३१७.४८	२५३७.०७	२६६६.२५	३१८९.२४	९.५	१९.६
५. खुद वैदेशिक सम्पत्ति (३-४)	९१४०.७०	१०८८०.४६	१०८७८.७०	१०७७४.२१	१३२३१.९७	१३९५३.२९	१३३२५.५४	२२.८	-४.५
६. खुद वैदेशिक सम्पत्तिमा परिवर्तन (विनिमय मूल्यांकन समायोजन पूर्व)*	-२९८.७८	-१७३९.७६	२.०६	१०६.२५	-२४५७.७६	-३१७९.०८	६२७.७५	-	-
७. विदेशी विमय मूल्यांकन (-घाटा)	१३७.५६	१३९.२५	-५७६.७७	-६८०.४८	४०८.०८	६०९.२३	-१३१४.९७	-	-
८. खुद वैदेशिक सम्पत्तिमा परिवर्तन (- वृद्धि) (६+७) **	-४३६.३४	-१६००.५१	-५७४.७१	-५७४.२३	-२०४९.६८	-२५६९.८५	-६८७.२२	-	-

मसान्तको खरीद दर (प्रति अमेरिकी डलर):

७४.७५ ७४.१४ ७०.०२ ७०.३५ ७२.१९ ७४.१० ६५.७०

*= खुद वैदेशिक सम्पत्तिको परिवर्तन आपाठ मसान्तको तथ्यांकलाई आधार मानी लिइएको ।

** = विदेशी विनिमय मूल्यांकन नाफा/घाटा समायोजन पश्चात ।

अ: अनुमानित

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक र वणिज्य बैंकहरू

तालिका २४
अमेरिकी डलर भुक्तानी गरी
भारतबाट भएको आयात

(रु. करोडमा)

महिना	२०६०/६१	२०६१/६२	२०६२/६३	२०६३/६४
साउन	७२.८७	७२.६१	९८.०१	९५.७५
भदौ	९८.०१	१११.७४	९७.७६	१२०.८०
असोज	१११.४२	१३१.६८	९०.७९	८६.५७
कात्तिक	१०१.९२	११८.६५	११०.३२	११८.८३
मंसिर	१३५.४५	१२०.५८	१५८.३७	१६६.१४
पुस	९९.६९	१३९.४९	११५.६२	१६४.४०
माघ	१५०.३६	११५.४४	६०.३८	७१.७०
फागुन	१७१.७९	११०.७८	६०.३०	१४२.८५
चैत	२०६.०५	१५६.७२	१३९.८६	२०५.२९
बैशाख	१३०.९९	१८३.०८	९१.६४	२७१.४८
जेठ	१४५.५४	१८२.५२	११८.१५	१७१.१२
असार	१०१.६०	१९०.०२	१३९.४०	..
कुल जम्मा	१५२५.६९	१६३३.३१	१२८०.५९	१६१४.९१

तालिका २५
अमेरिकी डलर बिक्री गरी भएको
भारतीय मुद्रा खरिद

(करोडमा)

महिना	२०६०/६१		२०६१/६२		२०६२/६३		२०६३/६४	
	भा.रू. खरिद	डलर बिक्री	भा.रू. खरिद	डलर बिक्री	भा.रू. खरिद	डलर बिक्री	भा.रू. खरिद	डलर बिक्री
साउन	४६.१९	१.००	१८४.७४	४.००	२६१.१३	६.००	२३३.४६	५.००
भदौ	-	-	-	-	२१९.१९	५.००	२७८.६५	६.००
असोज	४५.३४	१.००	-	-	२६५.२१	५.००	३२०.५३	७.००
कात्तिक	९०.६२	२.००	-	-	१८१.०७	४.००	३६०.२२	८.००
मंसिर	२२.८१	०.५०	१३४.०७	३.००	२२९.०१	५.००	२६८.९३	६.००
पुस	२२.८२	०.५०	४३.७३	१.००	१३४.८२	४.००	३११.२०	७.००
माघ	२२६.५६	५.००	२१८.३२	५.००	२२१.३६	५.००	१३२.६७	३.००
फागुन	२२६.३१	५.००	२६२.४२	६.००	३१०.६१	७.००	३०९.३८	७.००
चैत	९०.४८	२.००	४३.६३	१.००	३१२.४५	७.००	३४५.७६	८.००
बैशाख	१३२.५६	३.००	३०५.२२	७.००	४५.३०	१.००	४९५.०६	१२.००
जेठ	-	-	२१७.७६	५.००	२७४.२२	६.००	५२९.३३	१३.००
असार	४५.२६	१.००	१३०.६९	३.००	२३०.५०	५.००	४०७.२१	१०.००
कुल जम्मा	९४८.९३	२१.००	१५४०.५८	३५.००	२६८४.८६	६०.००	३९९२.४०	९२.००